

Mjølnerparken

Baselineundersøgelse 2020

Stender, Marie; Bech-Danielsen, Claus; Mechlenborg, Mette; Jepsen, Marie Blomgren

Publication date:
2022

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Stender, M., Bech-Danielsen, C., Mechlenborg, M., & Jepsen, M. B. (2022). *Mjølnerparken: Baselineundersøgelse 2020*. Institut for Byggeri, By og Miljø (BUILD), Aalborg Universitet. BUILD Rapport Bind 2022 Nr. 2

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

BUILD RAPPORT

2022:02

Mjølnerparken

Baselineundersøgelse 2020

Marie Stender, Claus Bech-Danielsen, Mette Mechlenborg, Marie Blomgren Jepsen.

MJØLNERPARKEN

Baselineundersøgelse 2020

Marie Stender
Claus Bech-Danielsen
Mette Mechlenborg
Marie Blomgren Jepsen

TITEL	Mjølnerparken
UNDERTITEL	Baselineundersøgelse 2020
SERIETITEL	BUILD Rapport 2022:02
FORMAT	Digital
UDGIVELSEÅR	2022
UDGIVET DIGITALT	Januar 2022
FORFATTER	Marie Stender, Claus Bech-Danielsen, Mette Mechlenborg og Marie Blomgren Jepsen
FAGFÆLLEBEDØMMELSE	Hans Kristensen
SPROG	Dansk
SIDETAL	78
LITTERATURHENVISNINGER	Side 77
EMNEORD	Bolig, boligområder, byudvikling
ISBN	978-87-563-2025-2
ISSN	2597-3118
FOTO	Claus Bech-Danielsen medmindre andet er angivet
OMSLAGSILLUSTRATION	Claus Bech-Danielsen
UDGIVER	Institut for Byggeri, By og Miljø (BUILD), Aalborg Universitet A.C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV E-post build@build.aau.dk www.anvisninger.dk

Der gøres opmærksom på, at denne publikation er omfattet af ophavsretsloven.

**FAGFÆLLE-
BEDØMT**

INDHOLD

FORORD	4
INDLEDNING	5
1 MJØLNERPARKEN	8
1.1 Beskrivelse af bebyggelsen	10
1.2 Boligområdets fysiske udfordringer	11
1.3 Mjølnerparkens sociale udfordringer	12
1.4 Mjølnerparkens udvikling inden for ghettolistens kriterier	14
1.5 Planlagte og iværksatte indsatser før udviklingsplanen sommeren 2019	16
1.6 Udviklingsplan besluttet sommeren 2019	19
1.7 Genhusning	20
2 FELTSTUDIER	24
2.1 Resultater fra bylivsregistreringen – uddrag	25
2.1 Tema 1 – Hverdagslivet i boligområdet	30
2.2 Tema 2: Området som en del af byen	34
2.3 Tema 3: Mjølnerparkens omdømme	38
2.4 Tema 4: Holdninger til forandring	42
3 DET LOKALE BOLIGMARKED	48
4 MEDIEANALYSE	52
5 KONKLUSION	58
BILAG 1: BYLIVSREGISTRERINGER	64
BILAG 2: BILLEDEDOKUMENTATION	71

FORORD

Denne rapport udgør baselineundersøgelsen og dermed den første af i alt fire ensartede undersøgelser, der vil finde sted i Mjølnerparken på Ydre Nørrebro i København i perioden 2019-2028. Formålet er at kortlægge Mjølnerparkens løbende udvikling – både fysisk og socialt. Resultaterne vil blive sammenholdt med resultater fra tilsvarende undersøgelser i 14 andre udsatte boligområder, der er genstand for større fysiske forandringer i løbet af de kommende 10 år. Det er således tanken at opbygge erfaringer og viden omkring de fysiske forandringer på tværs af de 15 bydele, og at lade denne viden komme aktivt i spil i bydelens udvikling.

Vi vil gerne takke repræsentanter for Københavns Kommune, Bo-Vita og det lokale civilsamfund (bl.a. institutioner, forenings- og fritidsliv, erhvervsdrivende, og en lokal ejendomsmægler), som har stillet op til interviews. Samtidig vil vi gerne takke beboere, naboer og brugere af Mjølnerparken, som har udfyldt spørgeskemaer og ladet sig interviewe. Vi vil også gerne rette en stor tak til Landsbyggefonden, som har givet økonomisk støtte til følgeevalueringen.

Rapporten er fagfællebedømt af Hans Kristensen. For god ordens skyld skal vi i den forbindelse gøre opmærksom på, at der publiceres tilsvarende rapporter for de 14 andre udsatte boligområder. De 15 rapporter er selvstændige publikationer, men enslydende beskrivelser af følgeevalueringens overordnede formål, metoder mm. går igen i de 15 rapporter.

Følgeevalueringen er tilrettelagt og gennemført af Claus Bech-Danielsen, som er projektleder på følgeevalueringen. Mette Mechlenborg har haft ansvaret for feltstudier og medieanalyser. Rapporten er skrevet af Marie Stender, Claus Bech-Danielsen, Mette Mechlenborg og Marie Blomgren Jepsen. Tak også til de tilknyttede studentermedhjælpere Marie Møller, Tanja Hoffmann Holm, Maja Wolters, Line Scharla Jørgensen og Jonas Carlsson.

Hans Thor Andersen
Forskningschef

BUILD. Institut for Byggeri, By og Miljø
Aalborg Universitet, København
Afdelingen for By, Bolig og Ejendom.

INDLEDNING

Denne delrapport er skrevet som led i en større følgeevaluering, der gennemføres i 15 udsatte boligområder i Danmark i perioden 2019-2028. I den aktuelle rapport er der fokus på Mjølnerparken, og her beskrives den første af i alt fire ensartede undersøgelser, der vil finde sted i Mjølnerparken i den 10-årige periode. Dermed er det formålet løbende at kortlægge den fysiske udvikling og dens indvirkning på det levede liv i Mjølnerparken. Resultaterne vil blive sammenholdt med resultater fra tilsvarende undersøgelser i 14 andre udsatte boligområder, der er genstand for store fysiske omdannelser i samme periode. Samtidig vil resultaterne blive sammenholdt med en undersøgelse af den sociale udvikling i de 15 boligområder, som VIVE kommer til at foretage i samme periode. De kvalitative data, der præsenteres i denne rapport, vil således på sigt blive sammenholdt med en lang række kvantitative data, der indhentes i følgeevalueringens sociale spor.ⁱ Det er således tanken at indhente erfaringer og opbygge viden omkring de fysiske omdannelser, der kan spille ind på udviklingen i de 15 bydele og i andre udsatte boligområder i Danmark.

Der vil i særlig grad blive stillet skarpt på effekten af de bystrategiske omdannelser, der gennemføres med henblik på at integrere Mjølnerparken med den omgivende by og på at ændre beboersammensætningen. Disse indsatser vil imidlertid blive vurderet i lyset af og i samspil med miljøforbedringer og renoveringer af mere traditionel karakter. Det overordnede forskningsspørgsmål er: *Hvilken indvirkning har de fysiske indsatser på livet i Mjølnerparken, for dens sammenhænge med den omgivende by og for bydelens omdømme?*

Den aktuelle evaluering er en baseline-undersøgelse, altså en kortlægning af forholdene i området før de fysiske forandringer er blevet sat i værk. Som det vil blive beskrevet, er der planlagt omfattende fysiske omdannelser i Mjølnerparken, men deres realisering var ikke blevet begyndt, da vi i foråret 2020 gennemførte de aktuelle undersøgelser.

Rapporten er opdelt i fire afsnit. I første afsnit beskrives de fysiske forhold i bydelen, og der etableres et overblik over de planer for fysiske omdannelser, der foreligger for området.ⁱⁱ Der gives en kort introduktion til de sociale udfordringer i bydelen, til den udviklingsplan, der er blevet godkendt i sommeren 2019, samt til planerne for fremtidig genhusning.

I andet afsnit præsenteres evalueringens feltstudier. De er baseret på forskellige metodiske tilgange: Bylivsregistreringer kortlægger brugen af området, en spørgeskemaundersøgelse undersøger blandt andet beboernes og andre brugeres syn på området, og kvalitative interviews med beboere og med personer fra det omgivende civilsamfund har fokus på hverdagslivet i bydelen, på oplevelsen af de planlagte omdannelser og på ideen om at skabe et mere blandet boligområde.

I tredje afsnit præsenteres opstarten til en analyse af, hvordan det lokale boligmarked påvirkes af tilstedeværelsen af det udsatte boligområde. Det undersøges, om det reducerer boligpriserne, når nabobebyggelsen er et udsat boligområde med et dårligt omdømme. Hvis det er tilfældet, bliver det interessant at følge prisniveauet i naboområderne i de følgende 10 år, hvor det er tanken, at Mjølnerparken skal være omdannet til en mere attraktiv bydel. Endelig

præsenteres i fjerde og sidste afsnit en analyse af det seneste års medieomtale af Mjølnerparken, idet der skelnes mellem lokale og landsdækkende medier. Medieomtalen vil blive brugt i sammenligningen på tværs af de evaluerede boligområder, og det vil endvidere blive interessant at følge medieomtalen karakter over tid, efterhånden som området omdannes.

The background of the entire page is composed of numerous thin, dark blue lines that curve and flow in a rhythmic, wave-like pattern. These lines are more densely packed in some areas, creating a sense of movement and depth. The overall effect is a modern, organic, and textured backdrop.

1

MJØLNERPARKEN

1 MJØLNERPARKEN

Boligområdets navn: Mjølnerparken

Adresse: Mjølnerparken, Hothers Plads, Midgårdsgade, 2200 København N

Boligselskab(er): Bo-Vita

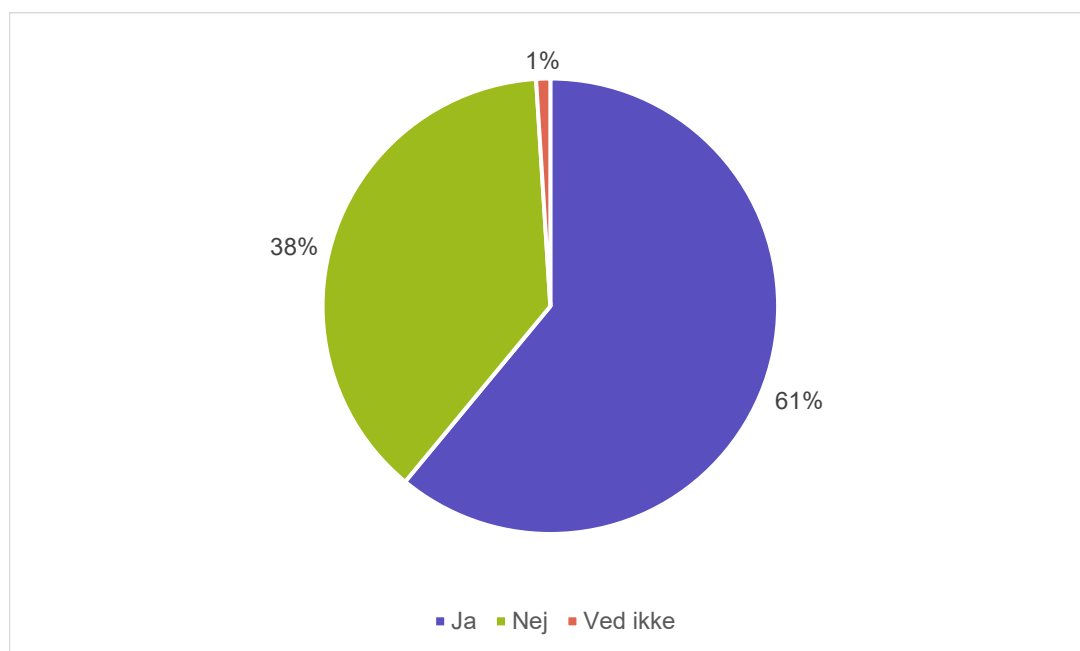
Opførelsesår: 1984-87 (Hothers Plads 2-12: 1991)

Grundareal: ca. 5 hektarer

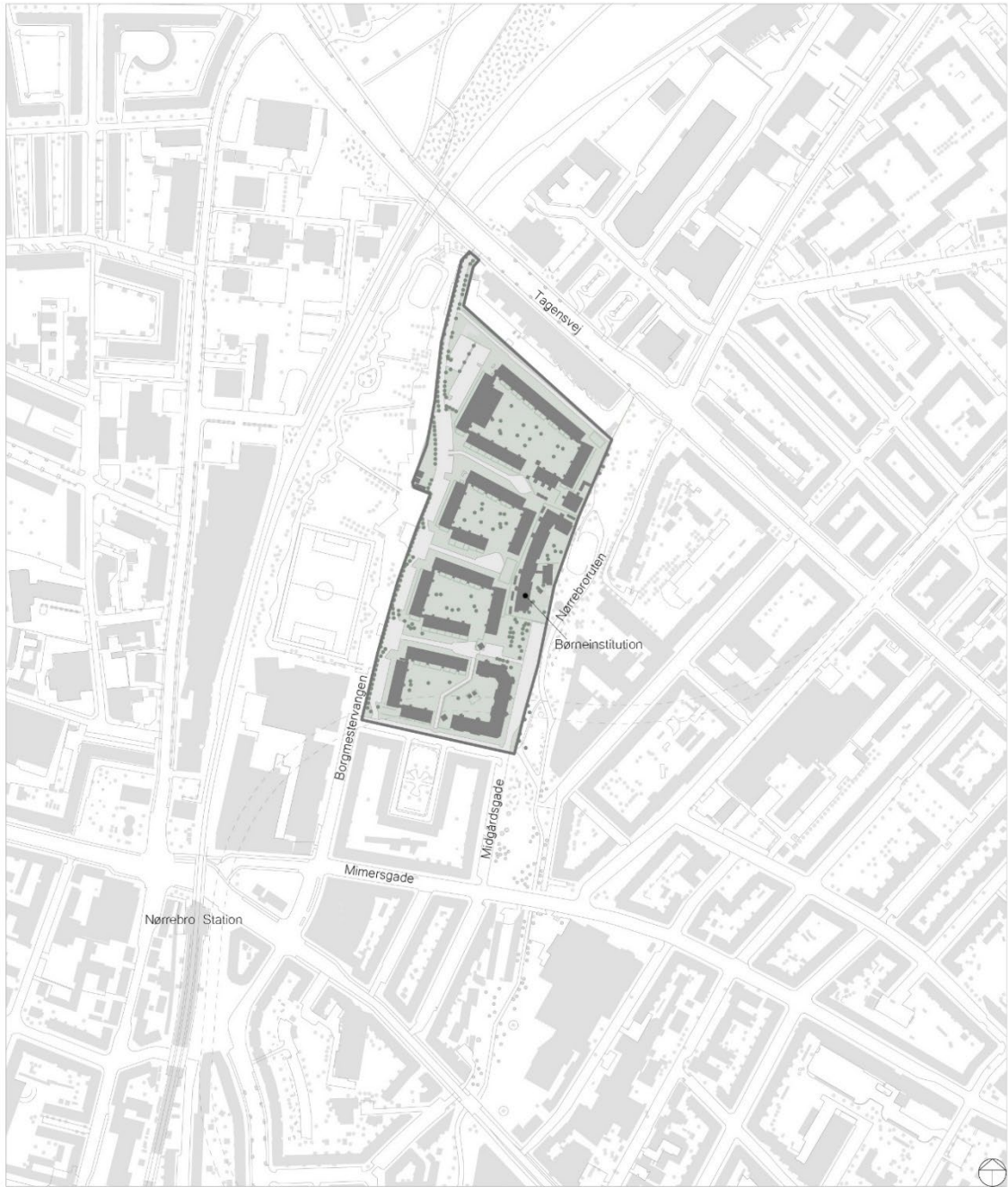
Antal boliger før omdannelsen: 560

Oprindelig arkitekt: Bjarne Willesen

Arkitekter for fysisk helhedsplan: KHS Arkitekter m.fl.

FIGUR 1. I den gennemførte spørgeskemaundersøgelse i foråret 2020, blev de, der færdedes i Mjølnerparken (både beboere og udefra kommende), spurgt til, om de kunne tænke sig at bo i boligområdet i fremtiden? Det svarede 61 % af de 345 respondenter ja til. Som det vil fremgå, var det i særlig grad tilfældet for beboerne.

FIGUR 2. Mjølnerparken, situationsplan 1:5.000

1.1 Beskrivelse af bebyggelsen

Mjølnerparken ligger på Ydre Nørrebro, omgivet af de to forskelligartede urbane rum, Mimersparken og Superkilen. Mimersparken, der ligger vest for Mjølnerparken, er en grøn bypark med boldbaner, legepladser og grill-faciliteter, mens Superkilen, der ligger mod øst, er en bred promenade med en gang- og cykelsti omgivet af rekreative faciliteter til ophold og forskellige typer af aktivitet. Det omkringliggende bykvarter består primært af etagebyggerier opført omkring det forrige århundredeskifte med forskellige ejerformer. Foruden boliger rummer området erhverv, detailhandel, cafeer, metro- og S-togstation, samt et bredt udbud af kommunale tilbud som eksempelvis Nørrebrohallen med klatrehal, boldbaner, bibliotek mm.

Den primære adgangsvej til Mjølnerparken strækker sig fra Tagensvej mod nord til Borgmestervangen mod syd, og her danner asfalterede arealer langs Mimersparken parkering til Mjølnerparkens beboere. Fra parkeringsarealerne er der adgang til Mjølnerparkens boliger fra bebyggelsens interne gårdrum: Bebyggelsen består af 16 boligblokke, der er delvist sammenbyggede, så de danner fire karréer med åbninger, der tillader offentlig adgang. Boligblokkene er fire etager høje, de har facader i røde mursten og høje valmede sadeltage belagt med brune betontegl.

Boligblokkenes syd- og vestvendte facader har altaner med brystninger i hvidmalet træ, og i de samme facader har stuelejlighederne adgang til private forhaver. Gårdrummene blev i 2006-07 fornyet med nyt inventar med forskelligartede legepladser og opholdsfaciliteter. Alle boligblokkenes indgangspartier er gårdvendte og består af lukkede vindfang med halvtag og glasdøre i terræn. Indgangspartierne er desuden markeret ved at murværket er trukket en smule tilbage i hele facadens højde. De øvrige facader fremstår simple med relativt små vinduer i ensartet størrelse.

Mjølnerparkens i alt 560 boliger (528 familieboliger og 32 ungdomsboliger) er fordelt på de fire karreer, hvoraf den fjerde er delt med Boligafdelingen Hothers Plads, der består af ældreboliger.ⁱⁱⁱ Boligerne varierer fra et til fire værelser, men bebyggelsen er monofunktionel. Dog er der placeret to daginstitutioner i en lav bygning, der ligger ud mod Superkilen umiddelbart øst for Mjølnerparkens to midterste boligkarreer. Nord for institutionerne ligger bebyggelsens fælleshus.

FIGUR 3. Med anlæggelsen af Superkilen på et tidligere baneterræn har Mjølnerparken fået en attraktiv placering på Ydre Nørrebro

1.2 Boligområdets fysiske udfordringer

Mjølnerparken har oprindeligt haft en uheldig placering med baneterræner på begge sider af bebyggelsen. Med anlæggelsen af to attraktive byrum i 2012, Superkilen og Mimersparken henholdsvis øst og vest for Mjølnerparken, har boligområdet nu fået en mere attraktiv placering i byen. Den strøm af turister og cyklister, som ikke mindst Superkilen tiltrækker, har trukket Mjølnerparken ud af sit skjul og gjort området synligt i bybilledet. Til trods for at Mjølnerparken i dag har en attraktiv placering mellem de to travle byrum, er livet i boligområdet dog stadig relativt isoleret fra omgivelserne, og stiforbindelserne til Superkilen er nogle steder trange (se fotoregistreringen side 75, nr 3). Som det vil fremgå af feltstudierne, er der dog en del udefra kommende brugere, der begiver sig ind i boligområdet.

Mjølnerparkens karrestruktur afspejler bystrukturen i den omgivende bydel, men rummene mellem de enkelte karreer er drastisk forskellige fra Nørrebros traditionelle gaderum, og de inviterer ikke til trafik på tværs af boligområdet. Medvirkende hertil er parkeringsarealerne vest for Mjølnerparken (se fotoregistreringen side 75, nr 8). og børneinstitutionerne og fælleshuset øst for bebyggelsen (se fotoregistreringen side 75, nr 2, 3), der danner markante barrierer i forhold til omgivelserne. Dertil kommer, at de fleste af Mjølnerparkens gadefacader er af privat karakter med små forhaver indkapslet bag høje hække, mens andre fremtræder med høje kælderrum og afblændede døre (se fotoregistreringen side 75, nr 9, 10).

Med facader i røde mursten, sadeltage og etagehøjder svarende til det øvrige Nørrebro har det oprindeligt været intentionen at tilpasse Mjølnerparken arkitektonisk i forhold til den omkringliggende bydel. Det er ikke lykkedes. Det skyldes blandt andet at bygningernes arkitektoniske udformning ikke spejler de kvaliteter, der findes i nabobebyggelserne. Mjølnerparken fremstår tung og klodset, blandt andet fordi vinduerne er relativt små i forhold til de massive facader, og fordi detaljer og materialer ikke er på niveau med de omgivende bygninger. Mjølnerparkens fire karreer skiller sig dermed markant ud fra omgivelserne og markerer, at 'her er noget andet på spil'. Endelig er det værd at bemærke, at Mjølnerparkens boligblokke har en række mindre byggetekniske problemer, at boligerne er nedslidte og at installationerne er mangelfulde. De reelle udfordringer i Mjølnerparken bunder dog i boligområdets sociale sammensætning og i dets negative omdømme.

FIGUR 4. 'Gaderummene' mellem Mjølnerparkens karreer er meget anderledes i det er tilfældet i Nørrebros typiske karrestruktur. Til den ene side har gadefacaderne en privat og afvisende karakter med små forhaver indkapslet bag høje hække. Til den anden side skaber nedgravede kælderrum og afblændede døre ikke mere fest i gaden.

1.3 Mjølnerparkens sociale udfordringer

Da Parallelsamfunds aftalen blev vedtaget i december 2018 og stillede krav om udarbejdelse af udviklingsplaner i de såkaldte 'hårde ghettoer', opfyldte Mjølnerparken samtlige ghettokriterier:

TABEL 1. Beboersammensætning i Mjølnerparken opgjort efter ghettokriterierne. De røde tal indikerer at Mjølnerparken overskrider det pågældende ghettokriterie. KILDE: Liste over hårde ghettoområder pr. 1. december 2018, Transport og Boligministeriet

Andel beboere med ikke-vestlig baggrund >50%	82,6 %
--	--------

Andel beboere udenfor arbejdsmarkedet >40%	41,9 %
Andel beboere dømt for kriminalitet $\geq 1,98\%$	2,16 %
Beboernes gennemsnitlige indkomst <55%	49,9 %
Andel beboere med lav uddannelsesniveau >60%	77,4 %

Målt på flere af ghettolistens kriterier har Mjølnerparken i de seneste år været inde i en positiv udvikling: Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet er faldet, andelen af beboere med en dom er faldet, og andel af beboere med ikke-vestlig baggrund er faldet betydeligt (se figur 5). Som det fremgår af ovenstående tabel, ændrer det dog ikke på, at området fortsat er præget af en høj koncentration af udsatte beboere. Boligområdet er desuden præget af en relativt høj grad af utryghed blandt beboerne (Landsbyggefonden 2017). Dette relateres både til forekomsten af kriminalitet, som i perioder har været høj i og omkring Mjølnerparken blandt andet i forbindelse med en bandekonflikt.

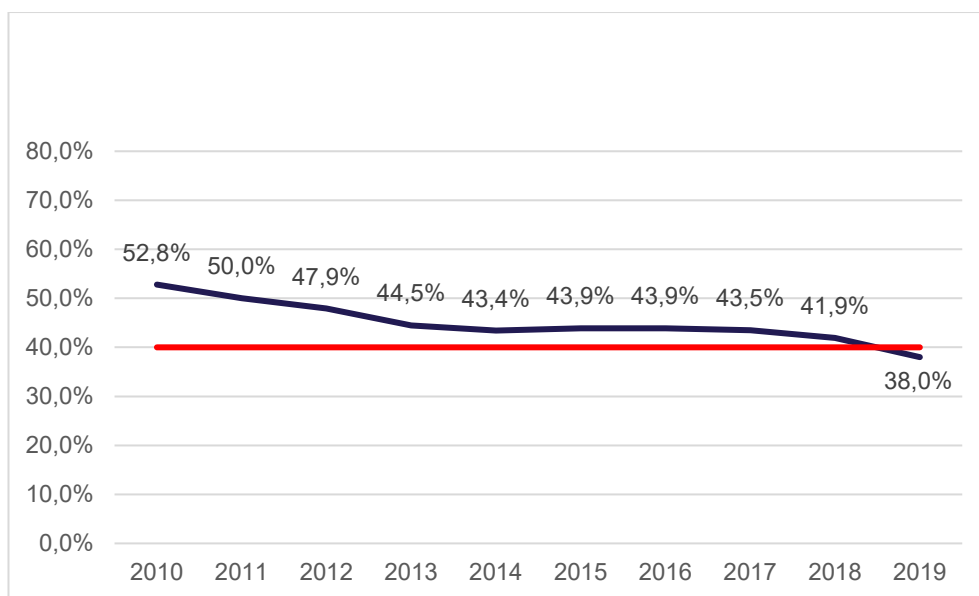
En del af boligområdets børn vokser op i familier, der er præget af sammensatte sociale, økonomiske og helbredsmæssige problemer og en høj grad af isolation fra det omkringliggende samfund. Dette er medvirkende til, at en relativt høj andel af Mjølnerparkens børn og unge har problemer i skolen og ikke er tilknyttet kommunale fritidstilbud eller det lokale foreningsliv (Landsbyggefonden 2017). En relativt stor del af områdets unge opfattes som kriminalitetstruede, og nogle har i perioder haft en hverdag tæt på både bandekriminaliteten og terrorsagen (Landsbyggefonden 2017).

Den generelle sundhedstilstand i Mjølnerparken er dårligere end gennemsnittet for resten af København (Landsbyggefonden 2017). Det bidrager til en ustabil hverdag i familierne, hvilket påvirker børn og unges tilknytning til dagsinstitutioner, skole, uddannelse og arbejdsmarked yderligere i en negativ retning. Der arbejdes boligsocialt i Mjølnerparken med disse udfordringer i regi af den igangværende boligsociale helhedsplan, som løber frem til udgangen af september 2021. Formålet med de boligsociale indsatser er at styrke områdets beboere, gennem indsatser der har fokus på *Tryghed og trivsel*, *Forebyggelse og Forældreansvar*, *Uddannelse og Beskæftigelse* og *Kriminalpræventive indsatser*. Boligorganisationen har ikke ansøgt om ny boligsocial indsats i Mjølnerparken.

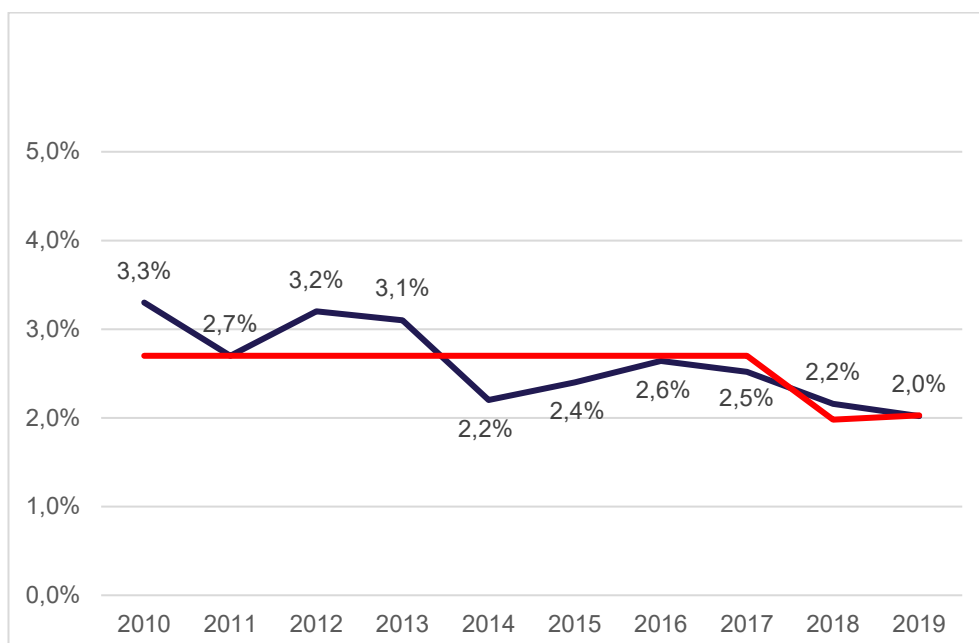
1.4 Mjølnerparkens udvikling inden for ghettolistens kriterier

Ghettokriterierne er politisk motiverede, de er forholdsvis grovemaskede, og de fortæller ikke umiddelbart meget i forhold til følgeevalueringens overordnede forskningsspørgsmål. Udviklingen indenfor kriterierne gengives alligevel her, da Mjølnerparkens udvikling i sidste ende vil blive vurderet fra politisk hold på baggrund af disse kriterier. Nedenstående data er indhentet i 2020, hvor baselineundersøgelserne er gennemført, og kurverne stopper derfor ved 2019. Der skal gøres opmærksomt på, at ghettokriterier vedr. dømte og andel med ikke-vestlig baggrund er svagt stigende med den efterfølgende opdatering på 2020-listen.

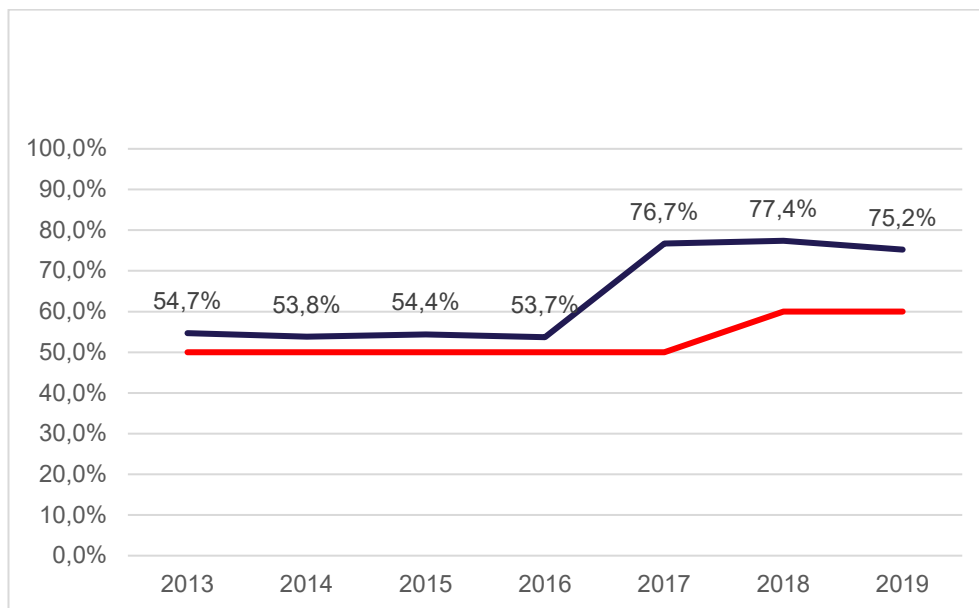
Andel af beboere uden for arbejdsmarkedet (>40 %):

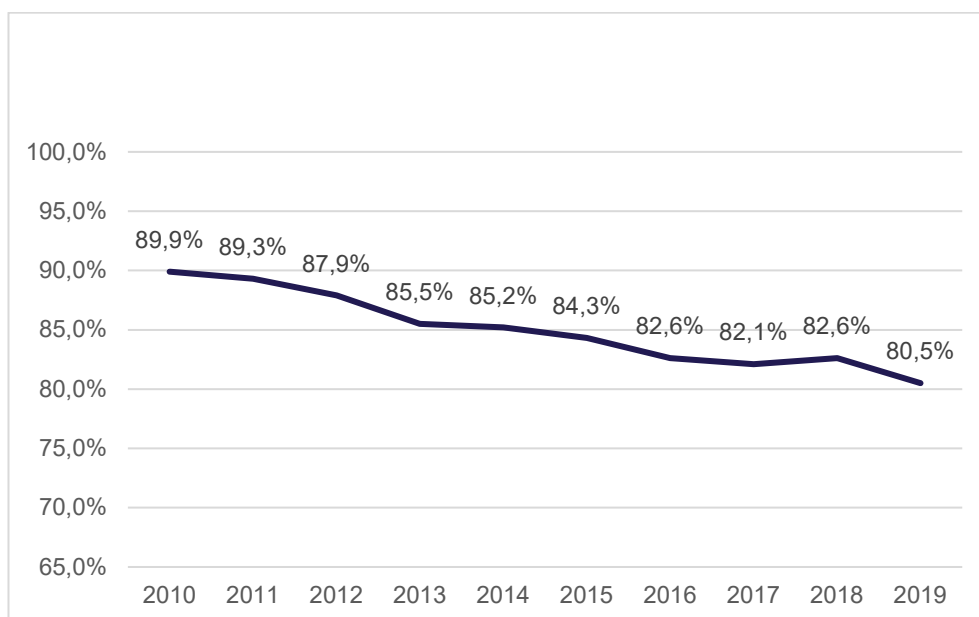
Andel af dømte/kriminelle (>2,7 / 1,98 / 2,03 %):

Andel med grundskole som højeste uddannelse (>50 %):

Andel af ikke-vestlige indvandrere (<50 %):

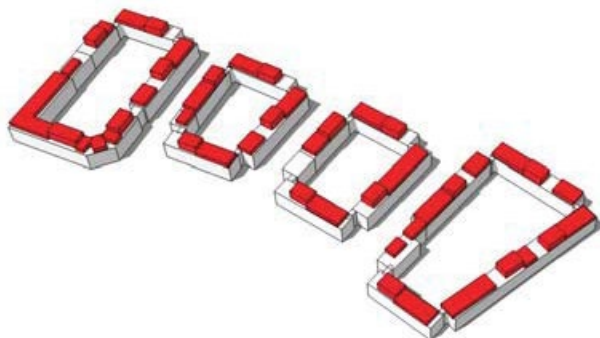

FIGUR 5. De blå kurver i diagrammerne viser udviklingen i Mjølnerparken inden for hvert af ghettokriterierne, siden ghettolisten blev lanceret i 2010. De røde kurver viser grænseværdien for det pågældende kriterie (den blå kurve findes ikke på diagrammet over beboernes etniske baggrund, da grænseværdien på 50 % ligger under niveau på y-aksen). ^{iv}

1.5 Planlagte og iværksatte indsatser før udviklingsplanen sommeren 2019

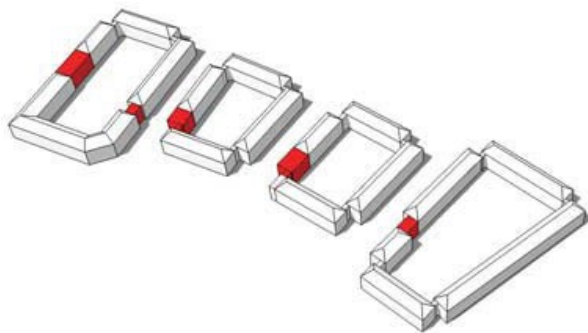
Planlægningen af Mjølnerparkens udvikling har været i gang i en årrække, og den planlagte omdannelse bygger videre på indsatser, som blev vedtaget med en fysisk helhedsplan i 2015. Helhedsplanens overordnede sigte er at udvikle en god og varieret boligmasse, at forbedre *trygheden i boligområde* samt at knytte boligområdet tættere sammen med den omkringliggende bydel. Herunder gennemgås de centrale indsatser fra helhedsplanen:

Etablering af nye tagboliger: For at sikre et bredere boligudbud i området og dermed tiltrække og fastholde familier i forskellige livsfaser, etableres nye elevatorbetjente tagboliger på samtlige af Mjølnerparkens blokke. I alt opføres 74 almene familieboliger som tagboliger oven på de eksisterende etager. Størstedelen af boligerne (72 stk.) er 4-5-rums boliger, mens to af dem etableres som 2-rums boliger. Det gennemsnitlige lejlighedsareal i tagetagerne bliver 105 m². For at gøre plads til de nye tagboliger vil eksisterende tagboliger blive nedrevet.

FIGUR 6. Tagboliger på alle blokke i Mjølnerparken (og i boligafdelingen Hothers Plads). KILDE: Københavns Kommune (2015): Helhedsplan for Mjølnerparken, Bilag 1 (s.9).

Etablering af ungdomsboliger i infill-byggeri: For at omdanne de semi-lukkede karreer til mere traditionelle lukkede karreer, etableres ungdomsboliger som infill i de åbne mellemrum, der i dag danner hovedindgangen til karrernes gårdrum. Dette skal medvirke til at skabe mere trygge gårdrum. Der etableres i alt 46 almene ungdomsboliger, som skal tiltrække nye beboere til området. Ungdomsboligerne er fordelt med 20 stk. 2-rums- og 26 stk. 1-rumsboliger. Det gennemsnitlige boligareal er 34 m². Boligerne er elevatorbetjente, og en del af dem indrettes, så de imødekommer pladsbehovet hos en selvhjulpne kørestolsbruger.

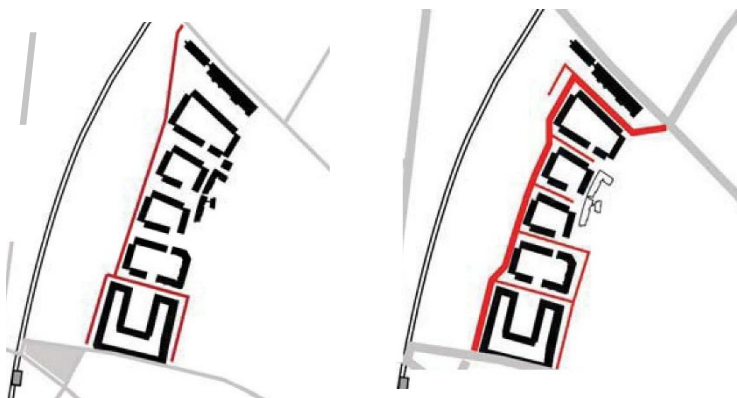
FIGUR 7. Infill-byggerier med ungdomsboliger skal omdanne de semi-lukkede karreer til lukkede 'københavnskarree' KILDE: Københavns Kommune (2015): Helhedsplan for Mjølnerparken, Bilag 1 (s.10).

Nedrivninger, omdannelse og renovering af eksisterende boliger: Dele af den eksisterende boligmasse omdannes: Ud af de eksisterende 560 boliger i Mjølnerparken sigter helhedsplanen mod at nedlægge 164 boliger, idet 33 omdannes til erhverv, 10 ombygges til daginstitution og 121 nedlægges med henblik på at give plads til større familieboliger. De resterende boliger skal ifølge helhedsplanen opgraderes gennem renoveringer med nyt køkken, bad, ventilation og vinduer. En del af de blivende boliger skal desuden ændre størrelse eller om-disponeres med henblik på at forbedre tilgængeligheden. (Københavns Kommune 2015, s.6).

Bearbejdning af facader: Der vil blive taget hånd om mindre byggeskader i det eksisterende murværk, og der vil blive skabt et mere mangfoldigt arkitektonisk udtryk, idet de hver boligkarré vil få sit eget særpræg. Derudover vil det blive tilstræbt at skabe større åbenhed i boligblokkenes stueetager, og i de overliggende etager vil udformningen af altanerne blive omdannet med henblik på at skabe åbenhed og tryghed, samt at øge dagslyset i boligerne (Københavns Kommune 2015, s.11).

Opgradering af friarealer: Der foretages delvise renoveringer af Mjølnerparkens fire gårdum som også søges opgraderet med LAR-anlæg. Derudover forbedres belysningen på en række stiforløb, og boligområdets kobling til Superkilen og i Mimersparken styrkes. Den eksisterende rampe fra Mjølnerparken til Tagensvej skal desuden nedlægges, og arealet omdannes i stedet til et mere rekreativt uderum.

Ny infrastruktur: Borgmestervangen føres omkring bebyggelsen som et ubrudt gadeforløb over Superkilens nordligste del til krydset mellem Tagensvej og Røvsinggade. Derudover etableres bolig-gader med kobling til Borgmestervangen imellem karreerne med plads til parkering og adgang til opgangene. Det er endvidere planen at etablere en cykelrute gennem boligområdet, hvilket blandt andet muliggøres ved at fjerne det eksisterende beboerhus.

FIGUR 8. Eksisterende adgangsforhold. Th: Fremtidige adgangsforhold. KILDE: Københavns Kommune (2015): Helhedsplan for Mjølnerparken, Bilag 1 (s.7).

Etablering af handelsgade: Med henblik på at bryde Mjølnerparkens isolation og trække flere besøgende ind i området er det planen at skabe nye attraktioner i kvarteret. Det er i den sammenhæng et centralt element i helhedsplanen at omdanne stuelejlighederne i de vestvendte blokke ud mod Mimersparken til erhvervslokaler med plads til butikker, restauranter mv.

FIGUR 9. Plandiagram for stueetagen langs den nye handelsgade, hvor stuelejligheder omdannes til butiksareal, udadvendte funktioner og fælles vaskerier for beboerne. KILDE: Københavns Kommune (2015): Helhedsplan for Mjølnerparken, Bilag 1 (s.7)

Nyt kvarterhus og fællesfaciliteter: Ifølge helhedsplanen planlægges et nyt kvarterhus opført langs den nye handelsgade på kanten af Mimersparken. Huset skulle blandt andet rumme beboerfaciliteter, ejendomskontor og omklædningsrum, men planerne for huset er sidenhen skrinlagt. Derudover nedlægges boligafdelingens fælles vaskerier og en række eksisterende

klublokaler i bebyggelsens kælderetager. Vaskerierne placeres i stedet i stueetagen langs handelsgaden, ligesom der var planer om at indrette erstatninger for de nedlagte klublokaler i det nye kvarterhus. Derudover er det planen at etablere beboerværksted i stueetagen i af de nye infill-byggerier.

Flytning af daginstitution: Mjølnerparken vil fremtidigt huse to daginstitutioner, som ejes og driftes af Københavns Kommune. I stedet for de eksisterende faciliteter, skal daginstitutionerne ifølge helhedsplanen fremover ligge i de lokaler, der frigives ved omdannelse af 10 stuelejligheder samt i en del af det nye beboer-/kvarterhus (Københavns Kommune 2015, s.6 og Bo-Vita 2019, s.2). Også denne del af helhedsplanen er dog efterfølgende ændret.

1.6 Udviklingsplan besluttet sommeren 2019

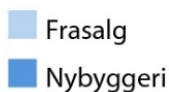
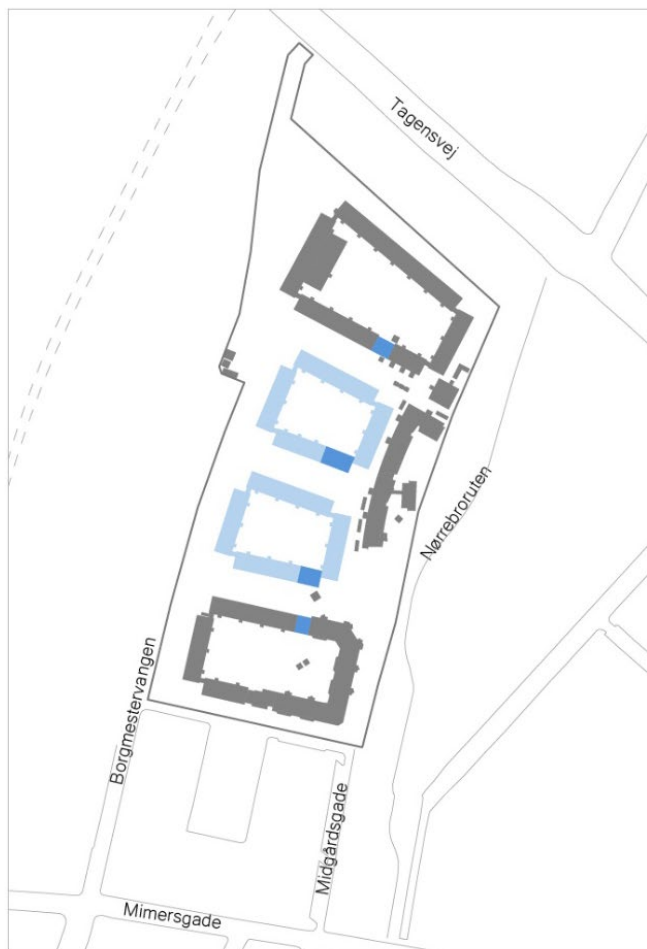
Udviklingsplanen for Mjølnerparken bygger videre på den beskrevne helhedsplan. Derudover præciseres det i udviklingsplanen, hvordan man gennem salg af hele karreer til en privat investor vil ændre ejerformen (til privat udlejning) og dermed nedbringe andelen af almene familieboliger i Mjølnerparken til de krævede 40%:

- *Frasalg:* Med udviklingsplanen er det hensigten af gennemføre salg af dele af boligafdelingens almene familieboliger til en investor. Af hensyn til den efterfølgende drift tilstræbes det, at salget foregår samlet og i hele enheder eller karreer. Det kræver et frasalg på ca. 211 familieboliger at reducere andelen af almene familieboliger til 40%. Det er efterfølgende blevet besluttet, at det er de to midterste karreer, der sælges.

Helhedsplanens omdannelse af Mjølnerparkens blokke gennemføres forud for salget, således at køberen overtager nyrenoverede boliger og opgange. Af udviklingsplanen fremgår det, at Bo-Vita forventer et betydeligt provenu efter frasalget af boliger, også efter Landsbyggefonden er kompenseret for udgifterne til renoveringen af de frasolgte blokke (og dele af de eksisterende realkreditlån er indfriet). Planen er, at dele af dette provenu anvendes til at understøtte genhusningen af de beboere, som mister deres boliger pga. frasalget. Derudover er det hensigten fra Bo-Vitas side, at den resterende del af provenuet skal understøtte opførelsen af et antal almene familieboliger i hovedstadsområdet, der mindst er på størrelse med antallet af frasolgte boliger.

TABEL 2. Beregning af boligtyper i henholdsvis 2019, planlagt i helhedsplan og efter udviklingsplanen. KILDE: Udviklingsplan for Mjølnerparken

	I 2019		Efter helhedsplan		Efter udviklingsplan	
Ungdomsboliger	32	6 %	73	13 %	45	8 %
Familieboliger	528	94 %	463	79 %	233	39,9 %
Ældreboliger	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Erhverv	0	0 %	25	4 %	7	1 %
Boliger sum	560	100 %	561	96 %	285	49 %
Nedrevne	0	0 %	23	4 %	23	4 %
Salg, familieboliger	0	0 %	0	0 %	221	38 %
Salg, ungdomsboliger	0	0 %	0	0 %	28	5 %
Erhverv solgt	0	0 %	0	0 %	27	5 %
Sum/nævneren	560	100 %	584	100 %	584	100 %

Figur 10. Beslutningen om frasalg af de to midterste karreer er truffet. Dermed vil Mjølnerparkens almene boliger blive delt op i to mindre enheder.

1.7 Genhusning

Beboere i frasolgte og nedlagte boliger tilbydes permanent genhusning. De øvrige beboere tilbydes midlertidig genhusning mens renoveringen af deres bolig pågår. Den reelle genhusningsopgave i Mjølnerparken forventes dog ifølge udviklingsplanen at være betydeligt mindre end antallet af solgte lejligheder. Det skyldes, at udlejningen de seneste år udelukkende er sket på midlertidige lejekontrakter for at forberede til helhedsplanens indsatser. Allerede ved overgangen til 2019 var ca. 100 boliger således lejet ud på midlertidige kontrakter og de midlertidige lejekontrakter er fastholdt som princip for hele Mjølnerparken efterfølgende. Efter renoveringen af området forlænges de midlertidige lejekontrakter ikke, og de lejere, der har permanente kontrakter, kan således genhuses i lejligheder, der ikke skal sælges.

Bo-Vita har pt. ca. 5000 familieboliger med en gennemsnitlig årlig fraflytning på ca. 5%. Det giver ca. 250 ledige familieboliger årligt, som kan anvendes til genhusning. De fleste af disse

boliger har en husleje på ca. 1000 kr. pr. m² pr. år, hvilket ligger tæt på prisniveauet i Mjølnerparken.

Bo-Vita har vedtaget følgende genhusningsprincipper:

- Alle beboere med en permanent lejekontrakt tilbydes at indlede frivillig genhusning (startende fra maj 2019)
- Fraflyttere får som udgangspunkt hele deres indskud tilbage (evt. istandsættelse tages over byggesag, medmindre der er tale om hærværkslignende skader)
- Alle beboere med en permanent lejekontrakt får fortrinsret til boligselskabets venteliste
- Beboerne tilbydes flyttehjælp
- Der ydes håndholdt støtte fra Bo-Vita til at falde til i det nye sted (skole, naboskab mv.)
- Der skal i fordelingen af familier fra Mjølnerparken tages hensyn til de modtagende afdelingers beboersammensætning mht. boligsociale kriterier

Bo-Vita udarbejder desuden en kommunikationsplan, som skal sikre kommunikationen med beboerne angående parallelsamfundspakken og genhusningen. Planen rummer både traditionelle kommunikationsmetoder (primært skriftlige), men derudover nedsættes f.eks. også et "ambassadørkorps", som briefes særligt grundigt og formidler spørgsmål og svar. Der desuden oprettet en hjemmeside www.mjolnerparken.dk, hvor der findes beskrivelser og de nyhedsbreve med information, som også er husstandsomdelt i trykt version.

2

FELTSTUDIER 2020

2 FELTSTUDIER

I det følgende fremlægges resultaterne af de feltstudier, der blev gennemført i Mjølnerparken i foråret 2020. Der er tale om en baseline-undersøgelse, der kortlægger forholdene i området før iværksættelsen af den planlagte fysiske omdannelse. Der vil i de kommende år blive gennemført tilsvarende undersøgelser med 2-3 års mellemrum i Mjølnerparken, dels for at kunne følge udviklingen i Mjølnerparken over tid, dels for at kunne sammenligne udviklingen i Mjølnerparken med andre boligområder, hvor tilsvarende omdannelser er planlagt. Med de gennemførte feltstudier er der indsamlet data gennem anvendelse af en række forskellige metoder:

- Interviews med nøglepersoner og civilsamfund: Der er i 2020 gennemført interviews med repræsentanter for Bo-Vita, København Kommune, samt repræsentanter for det lokale civilsamfund: Områdets institutioner, forenings- og fritidsliv, erhvervsdrivende, en nabo og en lokal ejendomsmægler.
- Spørgeskemaundersøgelse og bylivsregistrering blandt beboere og brugere i området: Der er gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 345 beboere og brugere i Mjølnerparken i maj 2020. Undersøgelsen foregik ved, at 3 interviewere over tre dage fra kl. 10-18 befandt sig i udvalgte dele af områdets udearealer og henvendte sig til forbipasserende med et kortfattet spørgeskema. For hver enkelt person, der har besvaret spørgeskemaet, er deres geografiske placering i området på det givne tidspunkt registreret. Disse punkter og respondenternes svar er efterfølgende bearbejdet til de prik-kort, der i denne rapport er brugt til at illustrere hhv. beboeres og eksterne brugeres færden i området, samt hvad der får eksterne brugere til at begive sig derind. De tre interviewere har så vidt muligt spurgt alle forbipasserende, dog er der naturligvis stadig forskellige forhold, der kan spille ind på, hvem der indvilliger i at deltage, og hvor interviewet finder sted. Svarprocenten ligger i Mjølnerparken på ca. 68 % af de adspurgte. Dem der takkede nej til at medvirke, begrundede det typisk med, at de ikke taler tilstrækkelig dansk, eller at de havde travlt og fx var på vej til arbejde. Endvidere var særligt en del kvinder travlt optaget af at forberede Eid, som afholdtes i slutningen af maj. Da børn under 12 ikke blev interviewet, fremgår de heller ikke af prik-kortene, selvom de udgør en væsentlig del af livet i området. Bylivsregistreringerne kan på den måde ikke læses som en fuldt repræsentativ gengivelse af, hvem der bruger hvilke dele af området, men kan dog give et fingerpræg om det – særligt sammenholdt med de øvrige datakilder og i sammenligninger på tværs af de forskellige områder.
- Kvalitative interviews med beboere og brugere: Sidste spørgsmål i spørgeskemaet gik på, om den interviewede måtte kontaktes igen med henblik på et uddybende kvalitativt interview. Derigennem udvalgte interviewpersoner af forskellige køn, alder og etnicitet til dybdegående kvalitative interviews, men der blev også etableret interviews gennem snowballing, hvor én interviewperson leder videre til en anden. I Mjølnerparken er der gennemført interview med 22 beboere/brugere, samt en række korte og mere uformelle samtaler med beboere og brugere af området i forbindelse med feltstudierne.

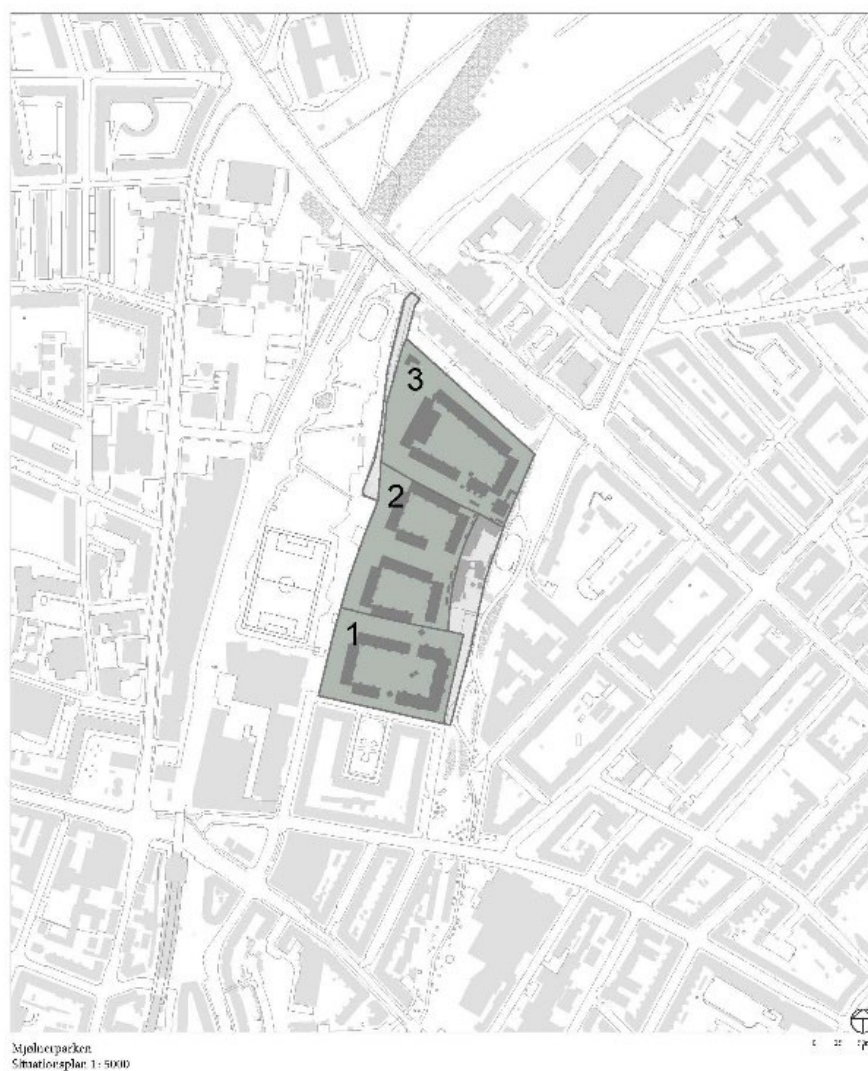
- Observationer i området: For at supplere bylivsregistrering, spørgeskemaundersøgelse og kvalitative interviews har interviewerne sideløbende lavet observationer af områdets hverdagsliv, som undervejs er samlet i feltrapporter. Normalt inkluderer feltstudierne også observationer i forbindelse med beboermøder og andre sociale arrangementer, men i Mjølnerparken foregik feltstudierne i slutningen af maj 2020, som var en tid stærkt præget af corona-epidemien. Det betød, at alle beboermøder og sociale arrangementer var aflyst, og at mange nok i det hele taget holdt sig mere hjemme. Børn og unge var tilbage i skole og daginstitutioner efter at have været hjemme en periode, men beboerhuset i Mjølnerparken var fortsat lukket, og der hang ved alle opgange plakater med opfordring til ikke at samles til sociale arrangementer, heller ikke i forbindelse med ramadans afslutning Eid. Det har formentlig betydet, at der var mindre aktivitet i Mjølnerparken end ellers. Perioden var desuden præget af det forestående salg af dele af Mjølnerparken, og Bo-Vitas tilbud om frivillig fraflytning, hvor beboere, der tager imod tilbuddet, tilbydes flyttehjælp og 25.000 kroner til nyanskaffelser til den nye bolig. Nogle beboere havde taget imod tilbuddet og var flyttet, mens andre var stærkt imod dette, ligesom der mange steder hang plakater og bannere med påskriften 'vores hjem er ikke til salg'. Nogle af beboerne anlagde i samme periode sag mod Staten, da de følte sig diskrimineret af parallelsamfundslovgivningen, og modstanden mod både parallelsamfundspakken og Bo-Vitas forvaltning af denne gav tydelig genlyd i de interviewedes oplevelser og holdninger. Selvom der kan forekomme faktuelle fejl i interviewpersonernes udtalelser, er de alligevel gengivet i det følgende kapitels citater, da beboernes oplevelser er vigtige at få belyst, selv hvis der er tale om misforståelser eller myter.

2.1 Resultater fra bylivsregistrering

Bylivsregistreringerne er foretaget i tre områder i Mjølnerparken, der samlet dækker hele bebyggelsen, inklusive boligafdelingen Hothers Plads, der udgør halvdelen af Mjølnerparkens gård 1. De tre områder er: 1) Området omkring Mjølnerparkens karré 1, herunder 'Mødestedet', som rummer Helhedsplanens kontorer på Hothers Plads, fortovene omkring karré 1, parkeringspladsen ud mod Mimersparken, og tværstien der ligger mellem karré 1 og 2. 2) Området omkring karré 2 og 3, herunder fortovene ud mod Superkilen, samt fortove og parkeringspladser mod Mimersparken, og tværstien der ligger mellem karré 2 og 3. 3) Området omkring karré 4, der dækker fortovene om bebyggelsen, stien mellem karré 3 og 4, arealer ved Fælleshuset samt den lange sti mellem Superkilen og Mimersparken i den nordligste del af området.

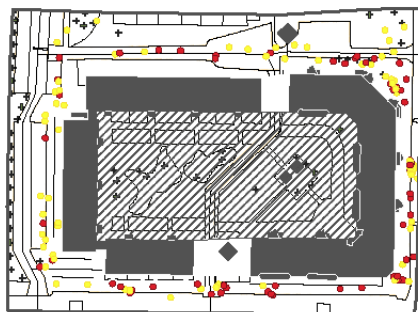
Det er en del af udviklingsplanen, at gårdrummene aflukkes, og derfor er aktiviteten inde i gårdene ikke med i bylivsregistreringen til trods for, at der blev observeret en del aktivitet der. Af samme grund benævner vi i bylivsregistreringen delområderne som karré 1, 2, 3 og ikke som gård 1, 2, 3 selvom det er sådan de fleste i området omtaler dem.

Samlet set viser bylivsregistreringerne, at Mjølnerparken er et boligområde, der ligger i en tæt bebygget bydel med stor gennemstrømning. Området bruges mest af beboere, men næsten lige så meget af udefrakommende. Fortovene omkring blokkene bruges meget af udefrakommende som gennemgang til rekreative områder på Nørrebro.

FIGUR 11. Oversigt over de tre områder i bylivsregistreringen, der dækker over hele boligområdet. 1) Karre 1 og Hothers Plads. 2) Karre 2 og 3 inkl. tværsti herimellem. 3) Karre 4, parkeringsplads, Fælleshus og sti nord for Mjølnerparken. Karreernes gårdrum er ikke medtaget, da de planlægges lukket i fremtiden.

Område 1 - området omkring karre 1: (større version af kort findes i bilag).

• Udefrakommende [56]
• Bor i Mjølnerparken [68]

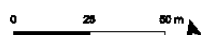

Fordelingen mellem beboere og udefrakommende.

Fortovene mod Lersøgaard og Superkilen bruges mest af udefrakommende (56), hvor beboerne særligt bruger parkeringspladsen og fortovene mod Mimersparken (68). Tværstien bruges både af udefrakommende og beboere, dog af flest beboere. Aktiviteten ved parkeringspladserne var primært gennemgang fra biler til boliger, mens mange udefrakommende brugte fortovene som gennemgangsområde til andre rekreative områder på Nørrebro.

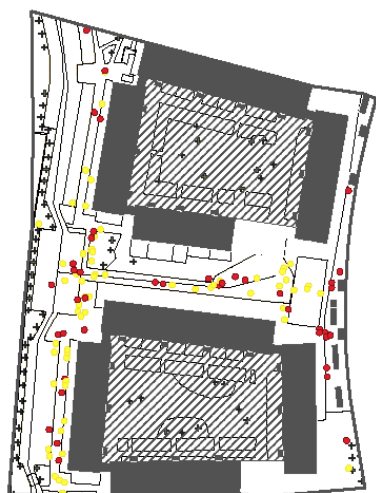

Udefrakommende ærinde [56] • Fritid/rekreation [12]
• Transporterer/passerer igennem [28] • Praktiske gøremål [5]
• Arbejder i området [10] • Andet [1]

Udefrakommendes brug af området.

De udefrakommende, som færdes i Mjølnerparken, bruger særligt området som gennemgangsrute (28) – dette ses særligt ved fortovene mod Lersøgaard og Superkilen. En del af de udefrakommende bruger også området til fritid/rekreation (12), og næsten lige så mange arbejder i området (10). Få udfører praktiske gøremål (5), og interviewerne observerede, at det særligt var folk, der hjalp familie eller venner med de praktiske gøremål.

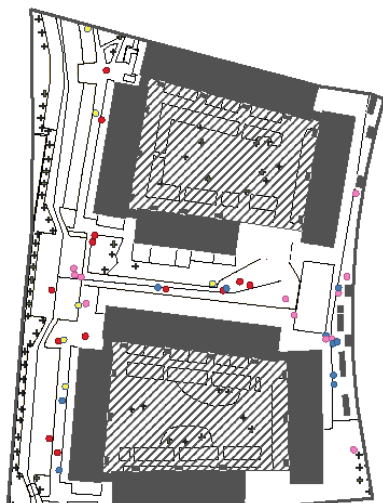
● Udefrakommende [44]
 ● Bor i Mjølnerparken [63]

Område 2 - området omkring karre 2 og 3 (større version af kort findes i bilag).

Fordelingen mellem beboere og udefrakommende.

Fortovene og parkeringspladsen mod Mimersparken bruges overvejende af beboere (63), ligesom de også bruger tværstien mellem gård 2 og 3 mest. De adspurgte udefrakommende bruger også ovennævnte områder, men bruger også fortovene mod Superkilen mest (44). Til trods for at der er flest beboere i området, er der altså også mange udefrakommende.

Udefrakommende ærinde [44]
 ● Transporterer/passerer igennem [15]
 ● Arbejder i området [13]

● Fritid/rekreation [6]
 ● Praktiske gøremål [10]
 ● Andet [0]

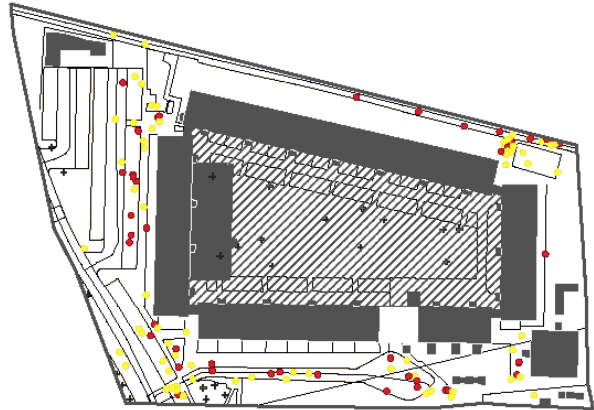
Udefrakommendes brug af området.

Flest udefrakommende bruger området som transportrute (15), særligt på fortovet mod Mimersparken og tværstien mellem gård 2 og 3. Næsten lige så mange af de adspurgte er dog folk, der arbejder i området (13) eller folk, der ordner praktiske gøremål (10). Enkelte bruger området til fritid og rekreation (6), her foregår det særligt ved parkeringspladsen mod Mimersparken.

Område 3 - området omkring karre 4 (større version af kort findes i bilag).

Fordelingen mellem beboere og udefrakommende.

Det er overvejende beboere, der bruger området omkring gård 4 (70), især på tværstien mellem blokkene, ved parkeringspladsen og ved indgangen til gård fire, der er i øverste højre hjørne af området. En del udefrakommende bruger området (45), også tværstien, parkeringspladsen, men også den lange sti fra Superkilen til Mimersparken i den nordlige del af området.

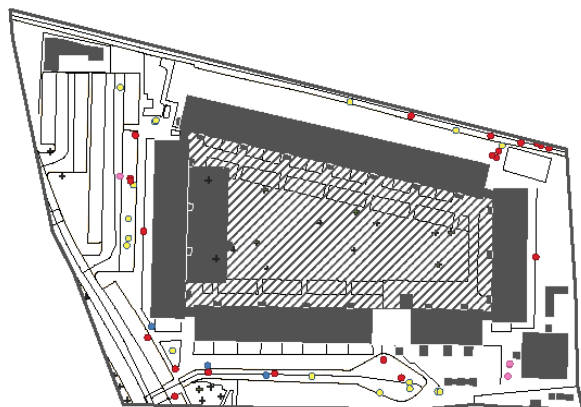

● Udefrakommende [45]
● Bor i Mjølnerparken [70]

0 25 50 m

Udefrakommendes brug af området.

Flest af de adspurgte udefrakommende bruger området som transportrute (21), særligt ved den lange sti fra Superkilen til Mimersparken i den nordlige del af området. Mange bruger det også til fritid/rekreation (17), eksempelvis observerede interviewerne mange unge drenge med socialt netværk i Mjølnerparken hænge ud på parkeringspladserne. Få bruger Mjølnerparken til praktiske gøremål (3) ligesom det også er de færreste af de adspurgte udefrakommende, der bruger området til arbejdsmæssige ærinder (4).

Udefrakommende ærinde [45]
● Transporter/passerer igennem [21]
● Fritid/rekreation [17]
● Praktiske gøremål [3]
● Arbejder i området [4]
● Andet [0]

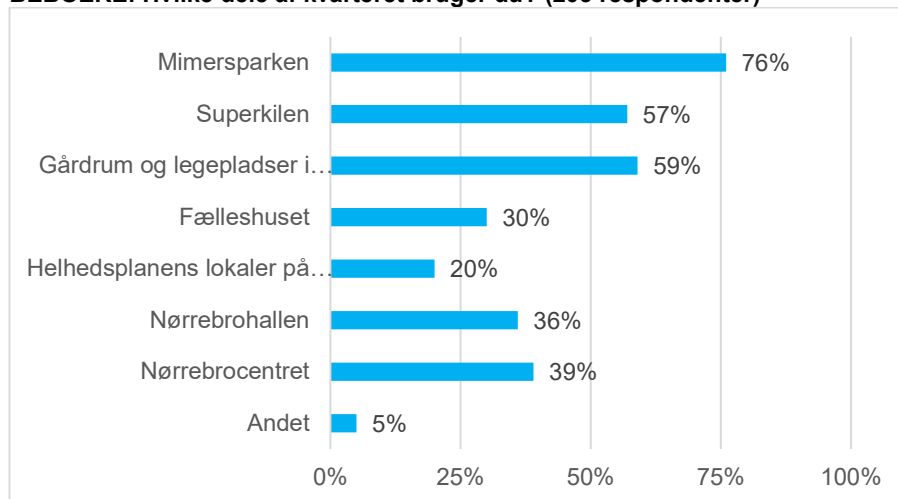
0 25 50 m

2.1 Tema 1 – Hverdagslivet i boligområdet

Dagligdagen i og omkring de fire gårde

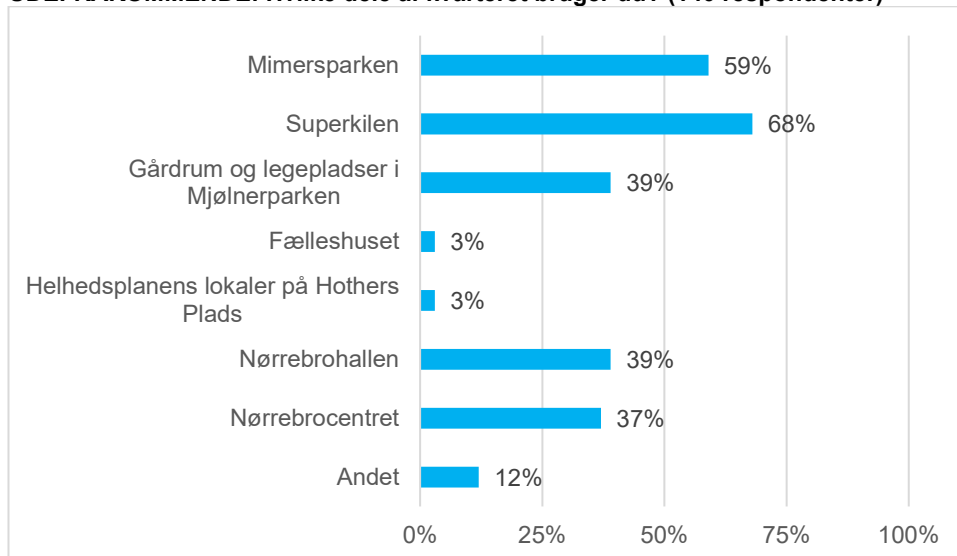
I Mjølnerparken foregår en stor del af beboernes hverdagsliv i boligområdets fire karreer, og mange af de adspurgte fortæller om et stort socialt netværk blandt naboer. Det veksler meget i løbet af dagen, hvem og hvor mange der færdes i området: Om formiddagen befolkes de fire gårde hovedsageligt af driftspersonale eller andre folk med arbejdsmæssigt ærinde i Mjølnerparken, og ellers er der ikke megen aktivitet. Ligeledes bruger de to daginstitutioner legepladserne i alle fire gårde om formiddagen. Om eftermiddagen henter forældre deres børn fra institutioner, og i takt med at børn og unge kommer hjem fra skole fylder de gårdrummene med liv, idet de leger, cykler rundt eller hænger ud. Det sker i selve gårdrummene, men en stor del af aktiviteten foregår også på den stiforbindelse, der løber ind igennem Mjølnerparkens gårdrum og forbinder de fire gårde med hinanden. Særligt beboere, som har boet i området længe, færdes på kryds og tværs af de fire gårde. En ung mand, der er vokset op i Mjølnerparken, fortæller eksempelvis: *"Jeg bruger hele området. Da jeg var barn, brugte man det hele som en legeplads."* Flere beboere fortæller i interviews, at børn og unge leger i gårdrummene om aftenen, ligesom familier når det er godt vejr spiser ude, enten i gårdrummene eller i Mimersparken. Ligeledes er parkeringspladserne mellem Mjølnerparken og Mimersparken et sted, hvor særligt unge drenge hænger ud om eftermiddagen og aftenen, og biler kører til og fra med besøgende og beboere. Prikkortene viser også, at parkeringspladser bruges af både beboere og udefrakommende, både som transportrute, men også som sted for fritid og rekreation.

BEBOERE: Hvilke dele af kvarteret bruger du? (205 respondenter)

Det er især de nære byrum omkring Mjølnerparken, der har mange brugere. Langt de fleste af Mjølnerparkens beboere, 76%, bruger Mimersparken og lidt over halvdelen af beboerne, 57%, bruger Superkilen. Gårdrum og legepladser i Mjølnerparken bruges også af lidt over halvdelen af beboerne. Andre nære faciliteter som Nørrebrohallen og Nørrebrocentret anvendes af cirka en tredjedel af beboerne, hvor Fælleshuset og Helhedsplanens lokaler anvendes af færrest, hhv. 30% og 20%.

UDEFRAKOMMENDE: Hvilke dele af kvarteret bruger du? (140 respondenter)

Også blandt en forholdsvis stor andel udefrakommende bruges Mimersparken og Superkilen. Blandt de udefrakommende er det dog flest, 68%, der bruger Superkilen, hvor 59% bruger Mimersparken. Sammenlignet med beboere bruger lige så mange af de adspurgte udefrakommende Nørrebrohallen og Nørrebrocentret. Der er dog en del færre udefrakommende, der bruger gårdrum og legepladser i Mjølnerparken, ligesom meget få, 3% af de udefrakommende bruger Fælleshuset eller Helhedsplanens lokaler på Hothers Plads. 12% svarer 'andet', og denne kategori dækker blandt andet over Lersøparken eller at respondenterne slet ikke bruger nogen dele af området.

Bylivsregistreringen omfattede ikke aktivitet inde i de fire karreers gårde, men spørgeskemaundersøgelsen viser, at gårdrummene overvejende bruges af beboere. Hvor der således er 39% af de adspurgte udefrakommende, der bruger gårdrummene, er det en væsentlig større andel, 59%, af de adspurgte beboere, der fortæller, at de bruger gårdrum og legepladser inde i Mjølnerparken. De personer interviewerne under feltstudierne mødte i gårdene, var da også primært beboere, og hvis det var udefrakommende, var det ofte folk, der havde familie eller venner i Mjølnerparken.

En stor familie – der dog ikke inkluderer alle

Både i interviews og spørgeskemaundersøgelser står det klart, at de fleste beboere er glade for at bo i Mjølnerparken. Flere udtrykker særligt glæde ved Mjølnerparkens centrale beliggenhed tæt på offentlig transport og indkøbsmuligheder samt den billige husleje. Derudover nævner flere også det gode fællesskab i Mjølnerparken som en særlig ting ved at bo i boligområdet. Interviewerne oplevede at blive hilst på og taget godt imod af beboerne, og mange beboere var stolte af at fortælle om det gode fællesskab. En ung mand, der er vokset op i Mjølnerparken fortæller om fællesskabet: *"Det er som en stor familie, alle kender hinanden. Det er fedt at bo her."* Flere henviser til arrangementer, hvor man kan mærke fællesskabet som eksempelvis Eid-fester eller dimittendfester, hvor unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, får blomster. Andre peger på de mere hverdagslige begivenheder som at dele mad med sine naboer, hilse på hinanden, eller blot at vide, at der altid er nogle der kan hjælpe. Mange af de interviewede beboere har boet i Mjølnerparken i mange år, men grundet genhusningen og nogle beboeres valg om frivillig fraflytning, er der i den senere tid flyttet

mange studerende ind på midlertidige lejekontrakter. En studerende med anden etnisk baggrund end dansk fortæller, at hun egentlig havde høje forventninger til fællesskabet i Mjølnerparken, men har oplevet at det stærke fællesskab især omfatter dem, der er vokset op i området: *"Jeg kender nogen jeg har gået i folkeskole med, de har godt kunne lide det, de er opvokset her. Der er en anden form for respekt for folk, der er opvokset her. (...) Jeg har ikke rigtigt noget fællesskab med andre her, det er mere bekendte."* Oplevelsen af, ikke at være en del af det fællesskab, som de, der er opvokset i Mjølnerparken har, går igen i flere kvalitative interviews med boligområdets studerende.

I to opgange af Mjølnerparkens gård 3 ligger Københavns ældste seniorbofællesskab. De ældre bor i hver deres lejligheder, men deler et fællesrum, der administreres af en forening for aktive ældre på Nørrebro. Under feltundersøgelserne afholdt beboere både udendørs gymnastik i gårdrummet og sang corona-venlig fællessang fra deres altaner. De fleste beboere i seniorbofællesskabet er meget glade for at bo i Mjølnerparken og deltager også i tilbuddene af aktiviteter for hele Mjølnerparken, f.eks. sidder flere i bestyrelsen og har været initiativtagere til gårdfester og dimittend-fester. Ud over de ældre, der udgør et afgrænset fællesskab i Mjølnerparkens store fællesskab, findes en række forskellige etniske grupper, der har deres egne fællesskaber. I den boligsociale helhedsplan har man således valgt at ansætte folk fra flere forskellige etniske netværk, for at nå ud til alle beboere. En ansat i den boligsociale helhedsplan fortæller: *"Der er ikke mange konflikter mellem dem [de etniske netværk], men araberne synes somalierne er dumme. Det er en global hakkeorden. Den er også her. Palæstinensere er ikke så fine som libanesere. De slås ikke med hinanden, men omgås heller ikke med hinanden"*. De interviewede beboere taler ikke selv så meget om de etniske netværk, mange tager for givet, at ens stærke relationer er i etniske grupperinger, men understreger, at der også er fællesskab og naboskab på tværs.

Både de etniske netværk og seniorbofællesskabet udgør altså afgrænsede grupper inden for det store fællesskab, men deltager stadig i aktiviteter for alle Mjølnerparkens beboere. Det går også igen i de kvalitative interviews, at der internt i hver af de fire gårde er et fællesskab omkring den enkelte gård, og at der typisk er en opfattelse af, at de andre gårde end ens egen er ansvarlige for hærværk, indbrud mm. En midaldrende mand fortæller f.eks.: *"Min gård er bedre end de andre. Jeg vil ikke betale for de andre gårdes ballade."* I gård 1 er der endnu en markant underopdeling, som skabes af den sti, der går ind gennem de fire gårde. På den ene side af stien er gården nemlig afgrænset af et grønt hegn, der markerer afdelingen med ældreboliger, Hothers Plads. Afdelingen har adressen Hothers Plads, og er således ikke en del af Mjølnerparken, selvom den udefra kan fremstå som sådan. Flere af de interviewede beboere fra Hothers Plads tog tydelig distance fra Mjølnerparken, og ville eksempelvis ikke udtale sig om livet i Mjølnerparken, fordi de slet ikke mente at kende til det. Som en beboer fra Hothers Plads sagde: *"Det eneste vi har tilfælles, er boligselskabet"*. I Mjølnerparken oplever mange altså overordnet et godt fællesskab og de fleste hilser på hinanden, men der er alligevel stor forskel på, hvem der oplever at være en del af fællesskabet, ligesom det langt fra er alle, der ønsker at være en del af det.

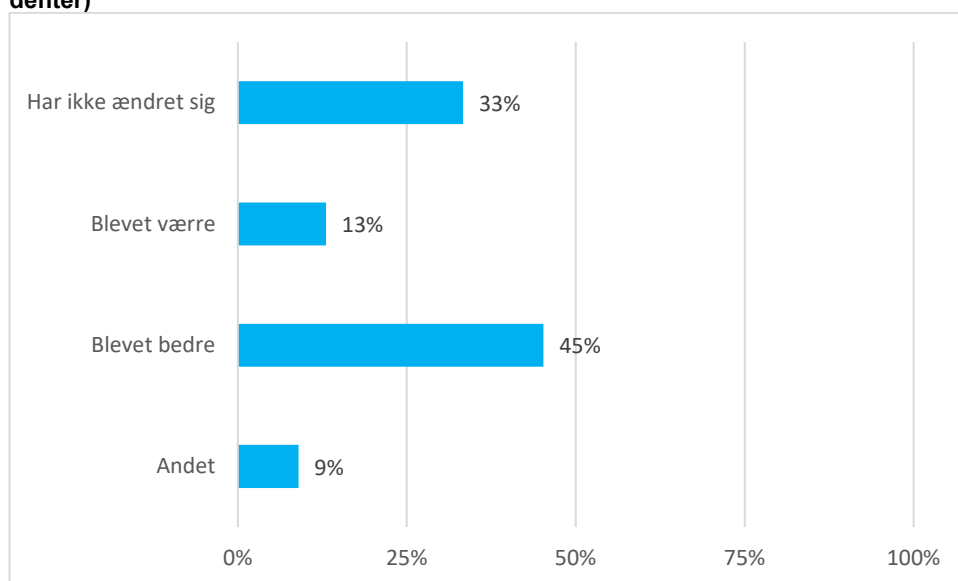
De fleste oplever ikke kriminaliteten som utryghedsskabende

En stor del interviewede beboere og udefrakommende fortæller om hverdagslivet i Mjølnerparken, at der er tilbagevendende episoder som hærværk, indbrud samt salg- og rygning af hash. Derudover fortæller flere også om banderelaterede konflikter, der foregår i og omkring Mjølnerparken. En medarbejder i en af Mjølnerparkens daginstitutioner fortæller eksempelvis: *"Vi skal rydde legepladsen hver morgen, fordi vi finder hashklumper og sådan noget. Vi kan ikke lukke børnene ud før vores gårdmænd har været og kigge legepladsen igennem."*

De fleste beboere oplever dog ikke, at det går ud over dem selv. En kvinde, der bor i seniorbofællesskabet siger: *"Der er ikke nogen, der gør nogen noget her. Der foregår noget her, der er jo nogle grupper af unge der synes, det er deres kvarter. Men som beboer er man meget tryk her."* Det går igen i flere af de kvalitative interviews, at særligt beboere taler om de kriminelle aktiviteter som bagateller, som 'ting der foregår' eller 'ballade'. Mange er altså bevidste om kriminaliteten, men oplever det ikke som noget utryghedsskabende, da det ikke generer dem selv.

Flere udefrakommende og beboere sammenligner den nuværende tilstand med bandekonflikten i 2017, hvor skyderier i og omkring Mjølnerparken gjorde det utrygt for beboere og naboer at færdes i Mjølnerparken. En nabo til boligområdet fortæller: *"Der er perioder, hvor der er sket skyderier og bombesprængninger, men det er ikke noget, der påvirker os i det daglige."* Generelt er det opfattelsen blandt både beboere og udefrakommende, at Mjølnerparken er blevet et mere roligt område siden bandekonflikterne i 2017. Omtrent halvdelen af de adspurgte svarer således, at livet i Mjølnerparken har ændret sig til det bedre de sidste to år, mens en tredjedel svarer, at livet er det samme, og kun 13% oplever at det er blevet værre. Flest mener altså, at der er sket en forbedring de sidste to år, og her er det afgørende, at bandekonflikten ikke længere er dominerende i boligområdet.

Hvordan synes du livet i Mjølnerparken har ændret sig de sidste to år? (345 respondenter)

De fleste af de adspurgte synes, at livet i Mjølnerparken er blevet bedre over de sidste to år, nemlig 45%. Næstflest, 33%, synes ikke at livet har ændret sig, mens færrest, 13%, synes at livet er blevet værre. Andet-kategorien dækker primært over 'Ved ikke'-besvarelser. Der blev observeret en dobbelthed i besvarelserne på dette spørgsmål, idet mange synes der er mindre åbenlys kriminalitet, men at udviklingsplanens frasal og fraflytning har skabt usikkerhed, og dermed gjort livet værre.

Særligt de, der har boet i området længe, føler sig trygge og oplever ikke kriminaliteten, som noget der går ud over dem. De mener også, at andres eventuelle utryghed vil forsvinde i takt med, at de lærer flere at kende. En ung mand, der er opvokset i Mjølnerparken, siger eksempelvis: *"Måske er der folk der har det utrygt. [Men] hvis du har boet her et par måneder, så kender du flere og føler dig tryk."* Flere af de interviewede udefrakommende brugere, civilsamfundsaktører og boligsociale medarbejdere ser dog kriminaliteten i området som et væsentligt større problem end beboerne selv er tilbøjelige til. En repræsentant fra boligfor-

eningen stiller derfor også spørgsmålstejn ved beboernes oplevede tryghed: *"Hvis du kommer fra en flygtningelejr, er der meget trygt ift. hvad du kommer fra [...] Selvom folk siger de føler sig trygge, så spørg dem om de tør gå ned i deres kælder, spørg dem om de tør stille deres cykel."* I de kvalitative interviews er der også flere eksempler på, at hvor beboere, der har boet i Mjølnerparken i lang tid, ikke oplever kriminaliteten som generende og utryghedsskabende, irriteres især nyttilflyttede beboere over hærværk i kældrene eller hashrygning i opgangene. Flere beboere fortæller om, at kvinde- eller mandeklubber i kældrene er blevet lukket ned, fordi det blev til et sted, hvor unge mennesker mødtes for at ryge hash. Nu oplever mange, at der i stedet ryges hash i opgangene. Hvor det for nogle opleves som et vilkår ved at bo i Mjølnerparken, irriterer det alligevel flere beboere, og særligt nyttilflyttede beboere oplever ikke, at de har noget at skulle have sagt i forhold til episoderne. Et nyttilflyttet par fortæller eksempelvis, at Boligforeningen ikke reagerer på klager, og politiet tør de ikke gå til. De tør ligeledes ikke konfrontere de hashrygende, fordi de er bange for, hvilke konsekvenser det kan have. En studerende havde et par dage forud for interviewet haft indbrud i sit kælderrum, og var frustreret over boligforeningens måde at håndtere situationen: *"Vi kunne også bare have tænkt os om, det var vores egen skyld, vi skulle ikke have sat ting ned i kælderen, vi burde vide bedre, det var svaret [fra boligforeningen]. Men hvis vi ikke kan bruge lokalet, hvorfor har vi så fået nøgle til det? Men vi lagde godt mærke til, at der ikke var andre, der havde så mange ting nede i deres kælderrum."* Flere andre beboere, der har boet i Mjølnerparken i mange år, oplever dog ikke, at kriminaliteten går ud over dem selv, fordi de har et stort socialt netværk i Mjølnerparken – også blandt dem der laver ballade. Også i forhold til oplevelsen af balladen i Mjølnerparken er der altså forskel på, om man er ny beboer eller har boet i Mjølnerparken i mange år og har et stort socialt netværk.

2.2 Tema 2: Området som en del af byen

De nye og populære byområder omkring Mjølnerparken

Det Nørrebro, som omgiver Mjølnerparken har gennem de sidste årtier gennemgået en stor forandring. Smarte caféer, restauranter og butikker præger gadebilledet, der er opført et nyt højhus med ungdomsboliger, og lejlighederne omkring Mjølnerparken befolkes i stigende grad af unge ressourcestærke familier. Områdefornyelsen har medvirket til en forandring af området, og nogle af de interviewede er begejstrede særligt for Superkilen og Mimersparken. En ung kvinde, der er vokset op i Mjølnerparken, siger eksempelvis: *"Før var man bare mest bare inde i gården. Nu oplever man at mange børn leger i Mimersparken eller man er på Den Røde Plads. Det er positivt at kunne sige 'Jeg bor ved Den Røde Plads'. (...) Folk gispede når jeg sagde jeg kommer fra Mjølnerparken."* Hun fremhæver derved områdefornyelsens positive påvirkning på Mjølnerparken, ligesom citatet også vidner om, at områdefornyelsen har været med til at hive særligt børnenes hverdagsliv ud af Mjølnerparkens fire gårde. Andre er mere kritiske over for fornyelserne. Især udefrakommende og naboer udtrykker bekymring for gentrificeringen af Nørrebro. En siger eksempelvis: *"Det ligner mere og mere Indre By. Det er ærgerligt."* Få beboere er kritiske over for den udvikling af Nørrebro, så længe det ikke betyder, at de skal flytte fra Mjølnerparken.

Ligesom børnene fra Mjølnerparken leger i de rekreative områder uden for selve Mjølnerparken, fortæller mange unge beboere også, at de bruger en stor del rekreative områder på Nørrebro i deres hverdag. Hvor de, der er opvokset i Mjølnerparken, bruger mange af de nære byområder, fortæller flere af de studerende, at de bruger mange caféer, barer og butikker på hele Nørrebro. Spørgeskemaundersøgelser og kvalitative interviews vidner altså om, at hverdagen for en stor del af beboerne også foregår uden for Mjølnerparkens fire

gårde. Det gælder især de to nære rekreative byrum Superkilen og Mimersparken. Byrummene bruges også af mange udefrakommende, men der er alligevel en forskel på, hvilke grupper, der overvejende bruger byrummene. Spørgeskemaundersøgelsen fra tidligere afsnit viser, at beboere er mere tilbøjelige til at bruge Mimersparken, hvor udefrakommende i højere grad bruger Superkilen. Flere beboere taler således også om Mimersparken som *"vores park"* og refererer til den som en baghave til Mjølnerparken. En ung mand der er vokset op i Mjølnerparken siger eksempelvis: *"Vi har altid taget det som om Mimersparken er vores eget. Vi har altid beskyttet det."* En del af de interviewede udefrakommende kender omvendt ikke meget til Mimersparken. De har måske hørt om den nylige omdannelse fra gammel og utryk DSB-grund til rekreativt område, hvor mange fra lokalområdet bruger legepladser og fodboldbaner. Det er dog ikke alle der kender Mimersparken ved navn, eksempelvis siger en nabo i et interview: *"Mimersparken kender jeg ikke rigtig. Er det det nyanlagte?"* Udefrakommende bruger i højere grad Superkilen og kender den også ved dette navn, hvorimod nogle af de interviewede beboere ser tvivlende ud, når der spørges til Superkilen. De er ofte mere tilbøjelige til at bruge betegnelser som *"Den Røde Plads"*, *"det grønne område"*, eller *"blæksprutten"* om området. Beboere og udefrakommende har altså forskellige forhold til og opfattelser af disse områder, men både Superkilen og Mimersparken er ikke desto mindre byrum, som bruges af mange forskellige mennesker, både Mjølnerparkens beboere, folk fra lokalområdet og længere væk fra – især for Superkilens vedkommende. Flere udefrakommende nævner dog også udfordringer ved de forskellige brugergrupperes sameksistens i uderummene. Eksempelvis fortæller en mand, der arbejder med sportstilbud på Nørrebro, at Mjølnerparkens beboere kan have et ejerskab over Mimersparken, som kan være problematisk, når fodboldklubber ikke kan få lov til at spille af nogle unge drenge fra Mjølnerparken, der bruger banerne. Han siger: *"Hvis vi ikke sørger for at nogle flere får adgang til den park, så vil den blive opfattet ikke som Mimersparken men som Mjølnerparken."* Boligsociale medarbejdere fortæller også om, at parkeringspladsen mellem Mjølnerparken og Mimersparken er omgærdet af et særligt dårligt ry, som stammer tilbage fra bandekonflikten i 2017. Flere beboere påpeger tilsvarende, at Mjølnerparkens forhold til resten af Nørrebro er præget af relationen til banderne på Blågårdsgade: Når der er ballade i Mjølnerparken, har det typisk at gøre med bandekonflikter, der trækker tråde til andre dele af Nørrebro. En ung mand forklarer eksempelvis med henvisning til berygtede bandemedlemmer, at de ting der foregår i Mjølnerparken, særligt på parkeringspladserne ved Mimersparken, har at gøre med de verserende bandekonflikter i resten af lokalområdet.

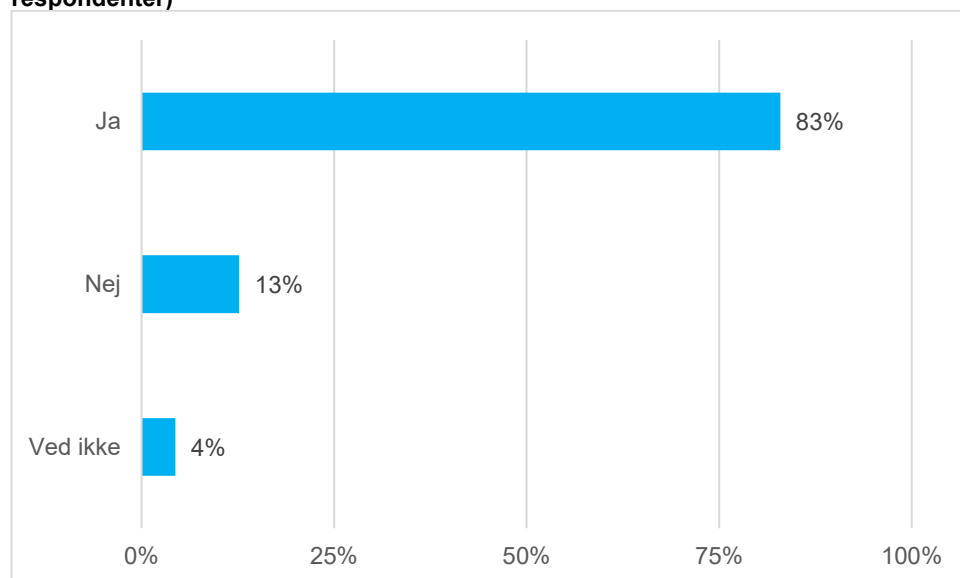
FIGUR 12. Parkeringspladsen på den vestlige side af Mjølnerparken har et dårligt ry, der blandt andet stammer tilbage fra bandekonflikten tilbage i 2017

Mjølnerparken er ikke en naturlig rute

Bylivsregistreringerne viser, at der er en del trafik af udefrakommende i områdets kantzoner, hvilket hænger sammen med Mjølnerparkens placering i et tæt byområde med masser af byliv. Alligevel går det igen i interviewene, at Mjølnerparken opleves som et sted, udefrakommende går udenom. Dette til trods for, at der gennem de senere år er blevet lavet flere tiltag for at skabe bedre sammenhæng mellem Mjølnerparken og det omkringliggende byområde. Eksempler herpå er områdefornyelsen i uderummene omkring Mjølnerparken samt kunstnerstien mellem Superkilen og Mimersparksen, der blev skabt i samarbejde mellem beboere og naboer. Alligevel fortæller flere beboere, at det ikke har fået særligt mange flere til at gå gennem området endsige opholde sig der. En nabo til boligområdet fortæller: *"Mjølnerparken er en blindtarm, det er ikke en naturlig rute."* En beboer siger ligeledes: *"Du ser ikke nogen ældre, danske par, der kommer gående og nyder at gå en tur igennem Mjølnerparken. Det gør du ikke. Det er ikke sådan et sted, man ligesom... Ikke at det er en horrorfilm, men det er ikke sådan et sted, man bare lige går, sådan med den omtale, der været omkring Mjølnerparken, ikke også, som gør, at man måske vælger at tage en helt anden rute i stedet for, at man bare lige går forbi og nyder det, ikke også?"* Citaterne vidner om, at Mjølnerparken ikke er en naturlig rute, hvor udefrakommende har lyst til at gå en tur, men også at områdets omdømme spiller ind på, hvorvidt udefrakommende begiver sig derind. Nogle udefrakommende fortæller, at de undgår at gå gennem Mjølnerparken, og selv dem der begiver sig derind, beskriver at have en særlig opmærksomhed, når de bevæger sig ind i Mjølnerparken. En repræsentant fra en lokal fritidsinstitution, som også har været involveret i gadeplansarbejde blandt områdets unge, siger eksempelvis: *"Når jeg kører forbi, er der noget*

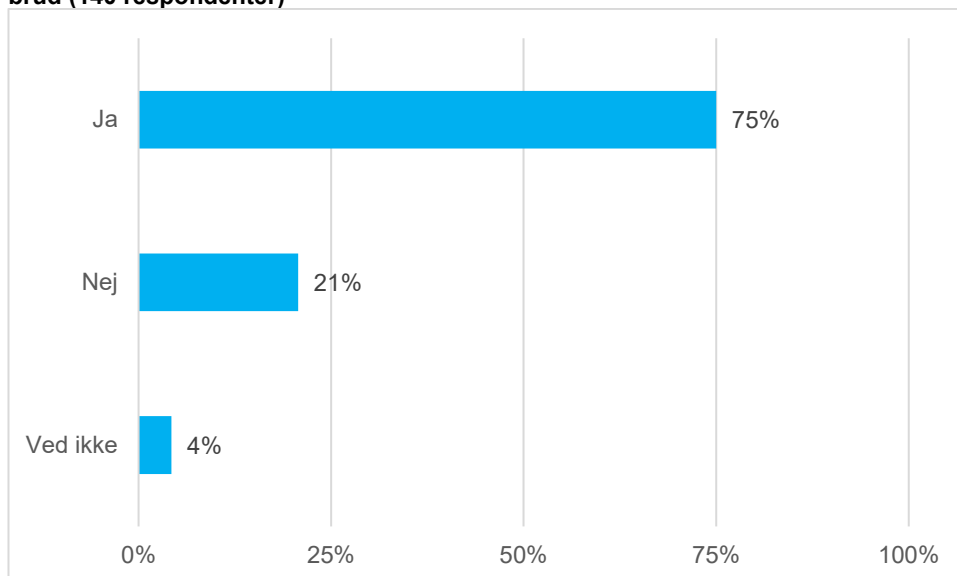
med, at mine sanser skærpes lidt mere. Uden at jeg sådan set bliver utryg, men mellem linjerne ligger der det, at folk undgår at færdes i Mjølnerparken.” Citatet vidner om, at udefrakommende selv hvis de ikke er direkte utrygge ved at gå gennem Mjølnerparken alligevel som hovedregel undgår det. Boligsociale medarbejdere, udefrakommende brugere og beboere beskriver dog også parkeringspladserne mod Mimersparken som et sted, der af en del opleves som utrygt, fordi det var her der tidligere forgik bandeskyderier, ligesom flere fortæller, at det er her salget af stoffer foregår. Til spørgsmålet om, hvorvidt de føler sig trygge ved at gå gennem området om natten, svarer langt størstedelen dog ja. Dette gælder især beboerne, hvor 83% af de adspurgte fortæller, at de er trygge ved at gå i Mjølnerparken efter mørkets frembrud, mens 75% af de adspurgte udefrakommende siger ja. Her er der dog vel at mærke tale om folk, der allerede færdes i området. En udefrakommende forklarer, at det ikke er naturligt at gå igennem, men at han godt kunne finde på at løbe igennem. Selvom de fleste altså siger, at de føler sig utrygge ved at gå gennem Mjølnerparken, er det alligevel ikke noget mange udefrakommende tilbøjelige til at gøre, hvis de ikke i forvejen har en relation til boligområdet.

BEBOERE: Er du tryk ved at gå gennem Mjølnerparken efter mørkets frembrud (205 respondenter)

Langt de fleste af beboerne føler sig trygge ved at gå gennem Mjølnerparken efter mørkets frembrud. Nemlig 83%, mens 13% af de adspurgte beboere ikke oplever at være trygge ved at gå gennem Mjølnerparken i mørket.

UDEFRAKOMMENDE: Er du tryk ved at gå gennem Mjølnerparken efter mørkets frembrud (140 respondenter)

Også størstedelen af de adspurgte udefrakommende føler sig trygge ved at gå gennem Mjølnerparken efter mørkets frembrud. Alligevel er det kun 75%, mens andelen af udefrakommende, der ikke føler sig trygge efter mørkets frembrud er lidt højere, nemlig 21%.

Daginstitutionerne inde i området er noget af det, der trækker udefrakommende ind i området. Den ene daginstitution har primært børn fra det omkringliggende Nørrebro og kaldes af medarbejdere og beboere for *"den hvide institution"*, hvorimod den anden med børnene fra Mjølnerparken kaldes *"den brune"*. En der arbejder i området fortæller eksempelvis: *"Alle fra Nørrebros overklasse på Christianscykler"* afleverer deres børn i den hvide institution, mens *"de brune fra Mjølnerparken og omegn"* afleverer deres børn i den anden. I institutionen med overvægt af børn fra Mjølnerparken er der dog også et voksende antal børn, der ikke bor i Mjølnerparken, særligt efter ledelsen, der havde et dårligt ry, nu er skiftet ud. Medarbejderne i institutionen fortæller, at forældrene der ikke bor i Mjølnerparken gennem deres børns institutionsplads, får en anden relation til Mjølnerparken. Institutionen er altså et af de steder, hvor udefrakommende kommer ind i selve Mjølnerparken, og som giver udefrakommende et bedre kendskab til Mjølnerparken. En medarbejder i en af institutionerne siger: *"Jeg tror det hænger sammen med (at mødrene der ikke bor i Mjølnerparken og har børn i institutionen) at de går i institution her og har sludret med nogle af mødrene fra Mjølnerparken. De kender nogle af børnene, når de kommer på legepladsen. Der bliver skabt en relation gennem institutionen."* Kendskabet til Mjølnerparken gennem institutionen kan altså også medføre, at udefrakommende gør brug af andre faciliteter som f.eks. legepladserne.

2.3 Tema 3: Mjølnerparkens omdømme

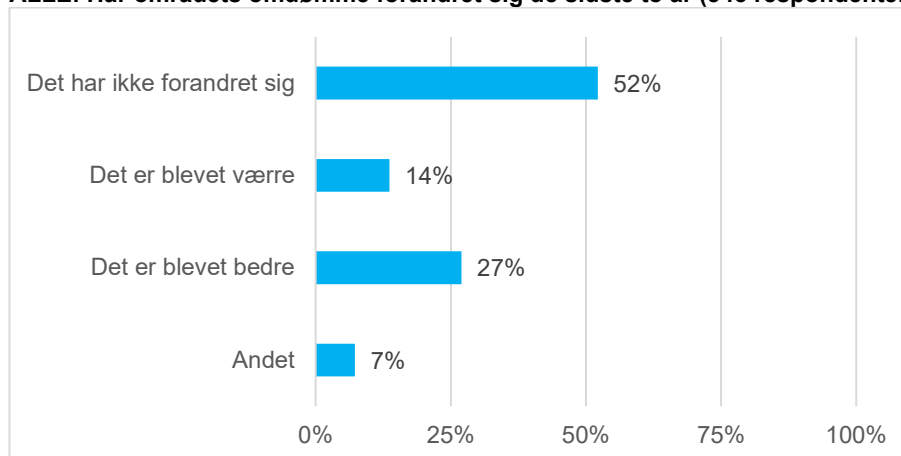
Det er ligesom at have en virus

I spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interviews har det været gennemgående, at de fleste beboere er glade for hverdagslivet i Mjølnerparken, men at de samtidig er stærkt generede af omverdens fordomme om deres boligområde. En beboer beskriver eksempelvis med en aktuel metafor, at *"det er ligesom at have en virus"*, når man fortæller, at man kommer fra Mjølnerparken. Flere beboere fortæller tilsvarende om, at det er noget, man undgår at sige til f.eks. en jobsamtale, ligesom at forsikringer er markant dyrere, hvis man har adresse i Mjølnerparken. Mange beboere oplever, at særligt medierne medvirker til at skabe

et dårligt omdømme, fordi de overdriver negative begivenheder og knytter dem til Mjølnerparken, også når de foregår i omkringliggende byområder. En beboer, der sidder med i beboerbestyrelsen, fortæller: *"Jeg bliver ringet op af medier, der fortæller at der er skyderi i Mjølnerparken, men jeg går rundt, og der sker ingenting. Det var på DSB-grunden (...) hvis der sker en episode i Nordvest så skal Mjølnerparken partout nævnes."* Denne form for beretninger går igen i en del af de kvalitative interviews, hvor beboere udtrykker utilfredshed og frustration over at føle sig stemplet af samfundet. En kvinde, der er mor til to børn, fortæller at dette forhold faktisk har været afgørende for, at hendes familie har valgt at flytte, på trods af, at de er glade for at bo i området: *"Man bliver lidt stemplet, hvis man siger, at man kommer fra Mjølnerparken af (...) Man bliver meget sådan set ned på, fordi man bor i det her område. At det er et ghettoområde, ikke også? Og det er ikke sådan noget, jeg har lyst til, at mine børn skal opleve, så jeg har valgt, at jeg faktisk gerne vil flytte. Og det er kun på den baggrund, at jeg hele tiden skal forsvare mig."* I de kvalitative interviews er det særligt beboere med ikke-vestlig baggrund, der udtrykker en oplevelse af stigmatisering, og flere oplever at parallelsamfundspakken, der af mange beboere kaldes "ghettoloven", gør anden etnisk baggrund end dansk til en faktor, der kan føre til nedrivning af boliger og strengere straffe.

De fleste interviewede beboere er frustrerede over, at Mjølnerparken har et dårligt omdømme, særligt fordi de ikke oplever, at det er beboere i Mjølnerparken, der forårsager de episoder, som får stor medieomtale. Enten har episoderne fundet sted et andet sted på Ydre Nørrebro, eller også er det få mennesker i Mjølnerparken, der ødelægger det for de andre beboere ved at involvere sig i kriminelle handlinger. Nogle beboere er engagerede i at få skabt et bedre omdømme, eksempelvis ved at fejre hver gang en beboer i Mjølnerparken gennemfører en uddannelse, men generelt oplever de fleste det som noget nær umuligt at ændre på Mjølnerparkens omdømme. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 52% af de adspurgte, at boligområdets omdømme er det samme som for to år siden. Her svarer beboere og udefrakommende næsten helt ens.

ALLE: Har områdets omdømme forandret sig de sidste to år (345 respondenter)

De fleste respondenter, nemlig 52%, mener ikke at Mjølnerparkens omdømme har forandret sig de sidste to år. Lidt under en tredjedel synes at omdømmet er blevet bedre, hvor 14 % synes det er blevet værre.

Har områdets omdømme forandret sig de sidste to år fordelt på bopæl

	Beboere		Udefrakommende	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Det har ikke forandret sig	107	52 %	73	52 %
Det er blevet værre	28	14 %	19	14 %
Det er blevet bedre	56	27 %	37	26 %
Andet	14	7 %	11	8 %
I alt	205	100 %	140	100 %

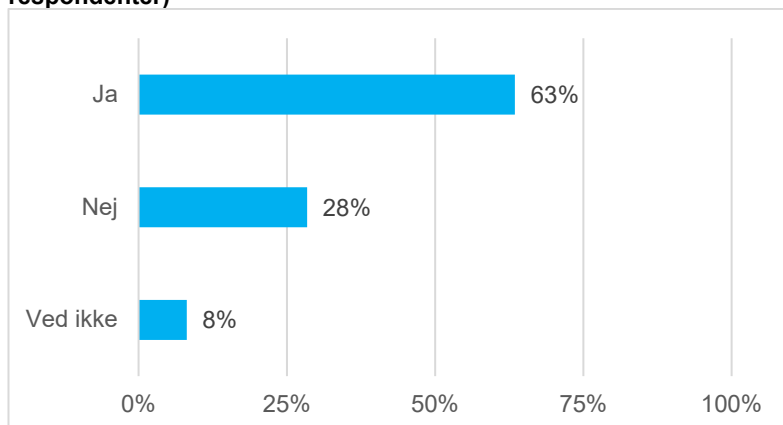
De adspurgte beboere og udefrakommende svarer meget ens på spørgsmålet om forandringen af Mjølnerparkens omdømme.

Der er dog også 27% af alle adspurgte, der oplever at Mjølnerparkens omdømme er blevet bedre. Som tidligere nævnt fyldte bandekonflikter og skudepisoder meget i årene omkring 2017, hvilket var med til at give Mjølnerparken et meget dårligt ry. Flere beboere oplever, at omdømmet langsomt er ved at blive bedre i takt med at bandekonflikterne er aftaget, men de fleste understreger samtidig, at medierne stadig overdriver. En ung mand, der er opvokset i Mjølnerparken, understreger således, at der er stor forskel på, hvordan området opfattes udefra og indefra, og at det kun er udefrakommende, som taler dårligt om stedet: *"Det er forskelligt [hvordan folk opfatter området]. Nogle synes, det er perfekt, andre synes, det er lort. De har ikke set det, de er ikke født og opvokset her. Hvis du er født og opvokset her, kan jeg love dig, du ikke vil tale dårligt om det."* Citatet vidner om, at dem der føler sig som en del af fællesskabet i Mjølnerparken også er utilbøjelige til at tale dårligt om stedet, på den måde, som mange oplever at medierne gør. Den unge mands udtalelse vidner dog samtidig om en generel tendens blandt beboerne, der i mange af de kvalitative interviews gjorde en dyd ud af 'at tale Mjølnerparken op', dels grundet frustrationen med udviklingsplanens fremtidige implikationer på hverdagslivet, dels fordi de fleste beboere var bevidste om og frustrerede over det dårlige omdømme.

Udfordringer for drengene

Blandt beboerne omtales boligområdet altså primært i positive vendinger, og i de kvalitative interviews er det ikke mange dårlige elementer, der fremhæves ved Mjølnerparken. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 63% af de adspurgte, at Mjølnerparken er et godt sted for børn og unge at vokse op. Her er der dog markant forskel på perspektivet indefra og udefra, idet 20 procentpoint færre udefrakommende end beboere synes, at Mjølnerparken er et godt sted for børn og unge at vokse op.

ALLE: Synes du at Mjølnerparken er et godt sted for børn og unge at vokse op (345 respondenter)

Lidt over halvdelen af de adspurgte, 63%, mener, at Mjølnerparken er godt sted for børn og unge at vokse op. Lidt under en tredjedel svarer nej.

Synes du at Mjølnerparken er et godt sted for børn og unge at vokse op fordelt på bo-pæl

	Beboere		Udefrakommende	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja	143	70 %	76	54 %
Nej	49	24 %	49	35 %
Ved ikke	13	6 %	15	11 %
I alt	205	100 %	140	100 %

Hvor størstedelen af beboere synes at Mjølnerparken er et godt sted for børn og unge at vokse op, er det en væsentlig mindre andel, 54%, af de udefrakommende der svarer ja til spørgsmålet. 24% af beboerne svarer nej, hvor lidt flere, nemlig 35%, udefrakommende svarer det samme.

På et enkelt punkt italesætter en del beboere dog bekymring ved at bo i Mjølnerparken: Adskillige beboere fortæller i de kvalitative interviews, at der kan være særlige udfordringer for familierne i at have drenge, som vokser op i området. Hvor unge mænd, der er opvokset i Mjølnerparken, fortæller om den læring der findes i at bruge meget tid udenfor på egen hånd sammen med andre børn, fortæller forældre og boligsociale medarbejdere også om, at det særligt er ved legen i gårdene, at de unge drenge fra en tidlig alder kan blive hvervet til kriminalitet. En beboer fortæller: *"Jeg kan også godt se, at det er svært at opdrage børn her. Du er et sted, hvor der er mange forskellige mennesker. De dårlige børn vokser op med de gode børn, de kan lide hinanden og er sammen."* En ung kvinde, der ikke bor i Mjølnerparken mere, men er vokset op her, kommer ofte i Mjølnerparken for at tilbringe tid med sine yngre brødre og holde dem væk fra gaden. Hun fortæller tilsvarende: *"Det handler rigtig meget om forældres indsats, hvilke værdier man som forældre implementerer. Grunden til at det kan gå galt for mange er, at de kopierer hinanden. Hvis man som forældre gør en ordentlig indsats, er det ikke værre end andre steder."* Kvinden fortæller om, hvordan hendes familie har gjort en stor indsats for at distancere hendes to yngre brødre fra de andre børn i

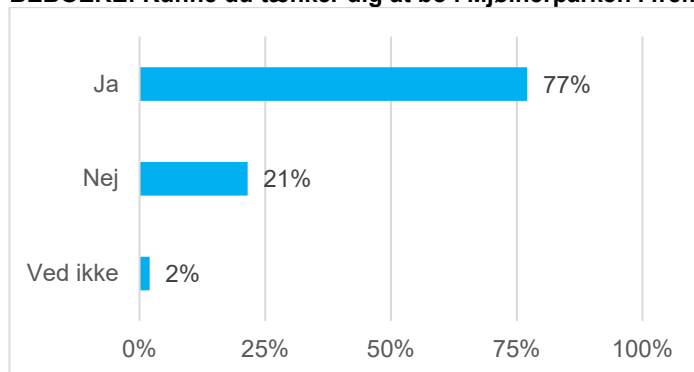
Mjølnerparken. De har eksempelvis valgt at sætte dem i en anden skole, hvor de har fået andre venner, og holder dem meget i hjemmet. Citatet vidner ligeledes om, at mange af beboerne er bevidste om, at man som forældre skal holde ekstra øje med sine drenge, fordi de gennem legen i gårdene kan blive påvirket af andre børn til at lave ballade. Den ovennævnte kvindelige beboer understreger således også, at der her er væsensforskel mellem kønnene: *"Det er fint for mig at vokse op i Mjølnerparken, men ikke mine brødre. Vi holder dem meget hjemme, og jeg bruger supermeget tid med dem. Vi prøver at give dem andre værdier."* Der er altså en bevidsthed om, at det kræver ekstra ressourcer fra familiens side at holde særligt sine drenge ude af det kriminelle miljø, ligesom flere forældre med stolthed fortæller om, hvis deres børn går i skole i andre dele af byen og også har venner der.

2.4 Tema 4: Holdninger til forandring

Frasalget af de to midterste gårde

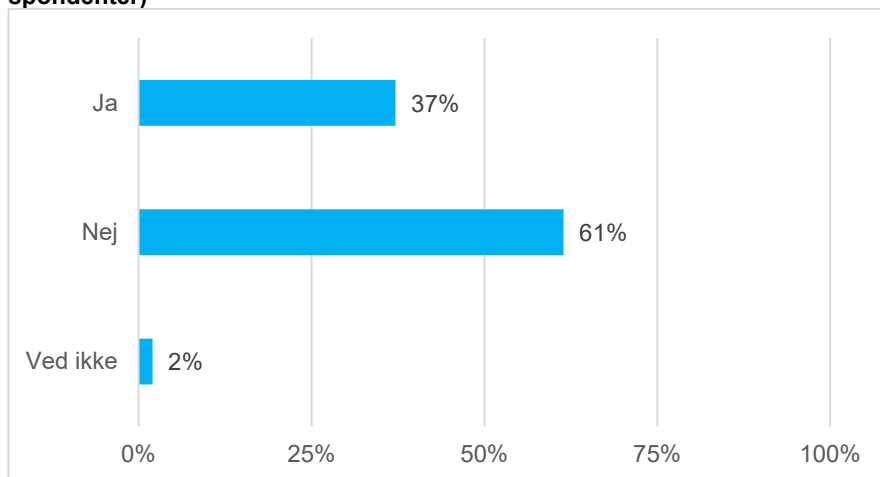
Når beboere og udefrakommende blev spurgt om forandringerne i forbindelse med udviklingsplanen, fortalte de fleste overvejende om fraflytningen af beboerne og frasalget af de to midterste gårde i Mjølnerparken. I de kvalitative interviews har det ligeledes været tydeligt, at fraflytningen gennemsyrrer fortællingerne om hverdagslivet i Mjølnerparken i forhold til fællesskabet, tryghed og fremtiden. Genhusningen skaber for en stor del af beboerne usikkerhed om fremtiden, hvilket kommer til udtryk i en oplevelse af en generel utryghed ved at bo i Mjølnerparken. Til spørgsmålet om, hvorvidt de adspurgte vil bo i Mjølnerparken i fremtiden, svarer 77% af beboerne ja, hvorimod 21% svarer nej. 37% af de adspurgte udefrakommende svarer ja til at de kunne tænke sig at bo i Mjølnerparken i fremtiden. Det er forholdsvis højt sammenlignet med andre udsatte boligområder, hvilket dels kan handle om Mjølnerparkens centrale beliggenhed, dels om at mange af de udefrakommende i området ser ud til at have en relation til stedet.

BEBOERE: Kunne du tænke dig at bo i Mjølnerparken i fremtiden (205 respondenter)

De fleste adspurgte beboere vil gerne bo i Mjølnerparken i fremtiden, nemlig 77%. 21% af de adspurgte beboere ønsker ikke at bo i Mjølnerparken i fremtiden.

UDEFRAKOMMENDE: Kunne du tænke dig at bo i Mjølnerparken i fremtiden (140 respondenter)

En væsentlig mindre del af de adspurgte udefrakommende vil bo i Mjølnerparken i fremtiden. 37% kunne godt tænke sig det, modsat 61%, der svarer nej til spørgsmålet.

Som beskrevet i foregående afsnit har flere beboere allerede valgt at flytte frivilligt, fordi de føler sig usikre på fremtiden i Mjølnerparken, men også fordi Bo-Vitas tilbud om at flytte til en anden afdeling og få økonomisk støtte til fraflytningen, giver nogle af beboerne anledning til at komme videre. Det er særligt de mere ressourcestærke familier med sociale netværk uden for Mjølnerparken, der gerne vil videre og som i nogle tilfælde allerede er flyttet. En beboer i seniorbofællesskabet fortæller om sine iagttagelser af situationen: *"De bedst fungerende og dem der er i arbejde, de flytter. Det er en kendt ting fra andre ghettoer rundt om i verden. Dem der har bedst job osv., de er ikke så bange for højere husleje. Dem der er her nu fatter det ikke."* Andre familier er mere afhængige af det lokale netværk i Mjølnerparken, ligesom nogle af beboerne har økonomisk gæld, der gør det vanskeligt for dem at flytte fra Mjølnerparken, fordi de ikke kan betale en dyrere husleje i nogle af Bo-Vitas andre afdelinger, og heller ikke ønsker at bo på mindre plads. Derfor bor mange stadig i Mjølnerparken, selvom deres fremtid er usikker, hvilket giver anledning til stærke følelser hos beboerne. En kvinde der har boet i Mjølnerparken med sin familie i mange år fortæller: *"Ved du hvad – hele mit liv har jeg flyttet rundt, jeg er født et sted, hvor der er krig (...) Da jeg kom til Mjølnerparken har jeg ikke flyttet siden – og det er hvor meget det betyder for os. (...) Det er ligesom at flytte fra sit eget land. I starten blev jeg meget deprimeret, jeg kunne ikke acceptere det. Jeg skal ha nyt område og nye naboer. Skal jeg blive ensom?"* Hun understreger samtidig, at for sårbare beboere, som hendes gamle, demente mor, kan det blive endnu værre at skulle flytte. Den gradvise udflytning giver endvidere en masse tomme boliger, der ikke i alle tilfælde udfyldes af studerende på midlertidige lejekontrakter. I stedet står boligerne tomme tilbage og minder beboerne om en fremtid, hvor de ikke ved, hvad der kommer til at ske. Ifølge nogen viser områdets usikre fremtid sig også i en manglende omhu for stedet. En ung kvinde med dansk etnisk baggrund fortæller, at hun har boet i Mjølnerparken i otte år og har været meget glad for det. Men siden ghettoplanen blev vedtaget og en genhusning af en stor del af beboerne blev til en del af Mjølnerparkens fremtid, er folk, ifølge hende, blevet ligeglade med at bo i området. Hun beretter om, hvordan folk smider skrald ud ad vinduerne ind mod gården, og fortæller at der har ligget en hærgnet knallert i gården i fem uger, som ingen har fjernet. Ifølge hende vil ingen tage ansvar for stedet længere, fordi de ikke ved, hvordan deres fremtid i Mjølnerparken ser ud.

Tiltagene til frasalget og fraflytning har endvidere skabt et meget anspændt forhold mellem boligselskabet Bo-Vita og beboerne i Mjølnerparken. Adskillige af de interviewede beboere oplever, at de nok har stemt ja til en renovering af Mjølnerparkens boliger, men at Bo-Vita så gennem parallelsamfundslovgivningen har misbrugt deres tilsagn til at legitimere en genhusning og tvangsraflytning af en stor andel af Mjølnerparkens beboere. Nogle beboere mener endvidere, at Bo-Vitas formand har personlige økonomiske interesser i frasalget, og den beboervalgte afdelingsbestyrelse har erklæret sig i direkte opposition mod Bo-Vitas ledelse, fordi de ikke føler sig hørt af boligselskabet. En beboer i seniorbofællesskabet fortæller om processen: *"Vi er blevet bondefanget her – der har været mange møder. Man gik ind for renovering, man skulle genhuses, alle har stemt ja – nu bruger de pludselig det, når folk bliver flyttet ud, så siger de: I kan ikke komme tilbage, men skal flytte helt ud. Det er faktisk ulovligt. Når folk sagde: må vi så flytte tilbage? Det viser sig at være løgn, man må gerne skrive sig op til anden bolig i Mjølnerparken. Man skal starte forfra og bevise at man har job osv."* Ligeledes lagde beboerne i Mjølnerparken ugen efter feltarbejdets afslutning sag an mod Staten, hvor de anklager parallelsamfundslovgivningen for at være diskriminerende. Modstanden har også været med til at skabe en følelse af fællesskab i Mjølnerparken. En beboer siger eksempelvis: *"Det er blevet endnu bedre end før, fordi vi har en fælles fjende og en fælles sag. Folk er medlem af Almen Modstand, jeg har lært flere mennesker at kende."* Den aktivistiske modstand i Mjølnerparken har været støttet af organisationen Almen Modstand, der er opstået i takt med, at udsatte boligområder begyndte at annoncere nedrivninger som følge af udviklingsplanen. Flere beboere er begejstrede for Almen Modstands engagement, særligt de som er af den ældre generation og har en lang historie med at bo i almene boliger. Andre er dog mere kritiske over for Almen Modstands engagement, og ser dem som nogen, der ikke rigtig har noget at gøre med Mjølnerparken. Som en beboer siger: *"Det er ikke dem, der bor her og ikke dem der flytter ind"*. Hvor nogle beboere er gået aktivt ind i modstanden mod frasalget med retssag, demonstrationer, bannere mv. er andre mere forvirrede og opgivende. En del synes også påvirkede af, at boligselskabet ikke har kommunikeret klart ud, hvornår beboerne skal flytte, og er i tvivl om planerne reelt bliver ført ud i livet. Andre, særligt civilsamfundsaktører, kan godt se fordelene i salget, og mener, at det er en nødvendighed for at få rystet rundt i beboersammensætningen og skabe et mere blandet boligområde med flere ressourcestærke beboere. En ung kvinde, hvis familie har valgt frivilligt at flytte, er endvidere kritisk over effekten af fraflytningen, og om man reelt blot kommer til at skubbe problemerne rundt: *"De kommer jo til at fjerne alle herfra, og så har du samme problem i et andet område."* Det går dog igen i de fleste interviews, at fraflytningen og frasalget af beboerne i høj grad opleves som udtryk for samfundets og Bo-Vitas modvilje mod beboerne.

Figur 13. Flere steder i Mjølnerparken var der synlige protester mod planerne om udviklingsplanens intentioner om frasalg af boliger.

Aflukkede gårde og et udfordret fællesskab

Mens frasalg og fraflytning fyldte meget i de kvalitative interviews, var der ikke mange, der af sig selv kom ind på andre planlagte forandringer, såsom butikker i stueetagerne eller renoveringen af lejlighederne. De fleste beboere har stemt ja til renovering af lejlighederne, og når der spørges ind til denne, fortæller flere, at de glæder sig til renoveringen, da lejlighederne er faldefærdige og fyldt med svamp. Adskillige udtrykker dog samtidig forurettelse over oplevelsen af, at deres opbakning til renoveringen har været med til at legitimere frasalg og fraflytning, hvor mange beboere ikke får muligheden for at flytte tilbage igen. Næsten ingen nævnte af sig selv butikkerne i stueetagerne, men aflukningen af gårdene optog flere. Nogle af de beboere, der er særligt påvirkede af hashrygning i opgangene forestiller sig, at aflukkede gårde kunne modvirke dette. En boligsocial medarbejder påpeger ligeledes det positive potentiale heri, idet hun mener der foregår en negativ social kontrol, hvor nogle beboere dominerer området på tværs af gårdene: *"Beboerne går frem og tilbage gennem gården, og det skaber også social kontrol på tværs. Derfor vil det være en god ide at lukke [gårdene] af."* Særligt de beboere, der er vokset op i Mjølnerparken eller har boet der længe, er mere skeptiske over aflukningen af gårdene, og om den vil forhindre børn og unges leg og samvær på tværs af området. Andre – særligt mødre og storesøstre – kan dog godt se idéen i at lukke gårdene, fordi de ser den uovervågede leg i gårdene som et sted, hvor de unge drenge bliver involveret i ballade.

Også andre tiltag som følge af parallelsamfundslovgivningen påvirker beboerne. Eksempelvis er der beboere, der er flyttet, fordi de ikke længere selv kan bestemme, hvor deres barn skal passes. Som følge af Parallelsamfundslovgivningen skal beboere i Mjølnerparken nemlig have deres barn passet i en offentlig institution. Derfor kan også de ikke-fysiske tiltag medvirke til at forandre beboersammensætningen: særligt ressourcestærke beboere, som har andre valgmuligheder, flytter væk, fordi de ikke vil underlægges restriktioner. Ligeledes er der i forlængelse af bekymringen for de aflukkede gårde også en stor bekymring for, hvad

udviklingsplanens tiltag vil have af implikationer på beboersammensætningen og fællesskabet i Mjølnerparken. Fællesskabet synes aktuelt at være blevet forstærket i form af en fælles fjende og trussel udefra, men særligt blandt de ældre har det implikationer at skulle flytte væk fra det stærke, lokale fællesskab. En ung kvinde fortæller om sine forældre: *"Det er det samme fællesskab, men set i forhold til at det snart skal rives ned er det lidt truet, man kan mærke at folk ærgrer sig over det. Også i min generation snakker vi om det, vores forældre er jo ikke glade for det. De er jo rodfæstede et sted, det er jo superhårdt."* En ung mand siger dog også: *"En ny frisk start og så håber vi på det bedste. Jeg er ikke meget bekymret – det er altid et sted hvor folk har overlevet."* Blandt særligt nogle af de unge findes altså en optimisme omkring, at beboerne i Mjølnerparken også i fremtiden vil klare sig.

3

DET LOKALE BOLIGMARKED

3 DET LOKALE BOLIGMARKED

Som led i denne følgeevaluering vil det blive undersøgt, hvorvidt de store udsatte boligområder påvirker boligmarkedet i den omkringliggende by. Tesen er, at det påvirker boligpriserne i negativ retning at have et udsat og stigmatiseret boligområde som nabo. Hvis det er tilfældet, bliver det interessant at følge prisniveauet i naboområderne i de næste 10 år, for hvis det lykkes at omdanne de udsatte boligområder til mere attraktive naboområder og at skabe en forbedring af områdernes image, vil det kunne ses i form af prisstigninger i naboområderne. Hvis priserne stiger relativt mere i naboområderne end det er tilfældet i andre områder i byen, vil det således være udtryk for, at omgivelsernes syn på de udsatte boligområder udvikler sig positivt. I 2020 er der gennemført interview med lokale ejendomsmæglere, der er blevet spurgt ind til forholdene på det lokale boligmarked. Sideløbende er gennemsnitlige huspriser i udvalgte områder blevet undersøgt gennem studier på Boligsiden. Boligsiden er en portal, hvis formål er at give boligkøbere et overblik over boligmarkedet. Portalen indeholder oversigter over, hvornår boliger er blevet solgt og til hvilke salgspriser. Derudover kan man også se boligernes areal og BBR-oplysninger.

Modsat mange af de andre udsatte boligområder i følgeevalueringen ligger Mjølnerparken centralt i byen, i København på Ydre Nørrebro. Boligområdets placering har stor betydning for hvilke effekter det udsatte boligområde har på boligpriserne i den omkringliggende by. En lokal ejendomsmægler på Nørrebro fortæller at Mjølnerparken ikke har nogen effekt på priserne på boligmarkedet, men vurderer at priserne på en lejlighed generelt bliver lavere jo længere ude på Nørrebro de ligger. Samtidig fortæller ejendomsmægleren, at der ikke er problemer med at få afsat boliger i nærheden af Mjølnerparken, da der er flere attraktive kvaliteter, der trækker køberne til lokalområdet. Her vurderes, at priserne på boliger på gader som Heimdalsgade, Mimergade og Slejpnergade kunne have været påvirket af stigma forbundet med Mjølnerparken, men at området rummer andre kvaliteter, der trækker priserne i en anden retning. Ejendomsmægleren oplever især, at lejligheder ved Den Sorte Plads er eftertragtede, og at pladsen har en positiv indvirkning på boligpriserne omkring Mjølnerparken.

Folk, der leder efter bolig i lokalområdet, har forholdt sig til områdets image i forvejen, og ejendomsmægleren fortæller at den etniske diversitet, der forbindes med Mjølnerparken, er med til at karakterisere Ydre Nørrebro. Folk, der leder efter bolig i lokalområdet, er ifølge ejendomsmægleren mere tolerante og tiltrækkes af det mangfoldige liv i bydelen, modsat folk der leder efter bolig i andre kvarterer i København, såsom Frederiksberg og Østerbro. Køberne er selvfølgelig opmærksomme på udfordringerne forbundet med f.eks. bandekonflikter, men ejendomsmægleren fortæller, at folk, der bliver skræmt af det, har fravalgt Nørrebro i forvejen. Ejendomsmægleren er derfor ikke i kontakt med dem, der anser det som noget negativt at bo tæt på Mjølnerparken: *"Tryghed er en stor del af det at købe bolig, og dem der forbinder området omkring Mjølnerparken med noget utrygt, har vi ikke nogen kontakt med, fordi de har fravalgt os på forhånd."* Ejendomsmægleren fortæller, at der er andre faktorer, der har større betydning for boligpriserne i lokalområdet end placeringen i forhold til Mjølnerparken. Her er boliger i stueetagen generelt billigere, da de opfattes som mere utrygge og da de har dårligere lysindfald. Samtidig fortæller ejendomsmægleren, at lejlighedernes stand og udnyttelse af kvadratmeterne har stor indflydelse på prissætningen.

Den lokale ejendomsmægler fortæller at udviklingen i boligpriserne på ydre Nørrebro generelt har været positiv de sidste 15 år. Han fortæller, at området er blevet mere eftertragtet, og især Superkilen bliver fremhævet som et attraktivt, rekreativt område, der fremmer salget af boliger i lokalområdet. Som det fremgår i tabel 3, ses det også i kvadratmeterpriserne. Her er kvadratmeterpriserne på lejligheder ud til Den Sorte Plads ca. 10.000 kr. højere end på lignende lejligheder, der ligger tilsvarende afstand fra Mjølnerparken, men væk fra Den Sorte Plads. Sammenlignes Heimdalsgade, der ikke ligger ud til Den Sorte Plads, med en parallelgade længere væk fra Mjølnerparken fremgår en prisforskel i kvadratmeterpriserne på ca. 4.000 kr. Tilsvarende prisforskel fremgår også mellem to kvarterer, hvor kvadratmeterpriserne er stigende jo længere væk fra Mjølnerparken lejligheden ligger. Forskellen kan dog være afhængig af standen på lejlighederne eller af andre attraktive faciliteter, såsom metro og rekreative områder. Prisforskellen kan derfor ikke direkte fortælle om Mjølnerparken har en negativ betydning for kvadratmeterpriserne. Nedenstående tabel er første kortlægning af de reelle boligpriser for ejerlejligheder i lokalområdet og i sammenlignelige områder og veje lidt længere væk fra Mjølnerparken. Følgeevalueringen vil i de kommende år følge prisudviklingen, og se om omdannelsen af Mjølnerparken har en effekt på prisudviklingen i de kvarterer, der ligger tæt på det udsatte boligområde.

	Boligpriser 2018-2019			Boligpriser 2020 - (...) - 2029			
	Antal solgt	Gennemsnitlig huspris Kr.	Gennemsnitlig kvadratmeterpris Kr./m ²				
Gade 1: Gade med ejerlejligheder ca. 75 meter øst for Mjølnerparken ud til den Sorte Plads (Slejpnersgade)	20	2.044.850	38.939				
Gade 2: Gade med ejerlejligheder ca. 100 meter øst for Mjølnerparken, men ikke ved den Sorte Plads (Heimdalsgade 22-57)	18	1.622.194	27.394				
Gade 3: Gade med ejerlejligheder ca. 150 meter øst fra Mjølnerparken (Hamlets-gade)	74	1.841.480	31.376				
Kvarter 1: Kvarter ca. 75 meter syd for Mjølnerparken (Ole Jørgensens Gade, Heimdalsgade 2-18)	15	1.966.067	32.175				
Kvarter 2: Kvarter ca. 200 meter syd for Mjølnerparken (Esromgade, Fredensborggade. Asminderød-gade)	33	2.159.227	35.657				

Tabel 3: Salgspriser og kvadratmeterpriser for ejerlejlighed umiddelbar øst og syd for Mjølnerparken. Eftersom Mjølnerparken er omkranset af andelsboliger, Superkilen og Mimersparken, er der ingen ejerlejligheder, der ligger lige op af boligområdet. Tabellen tager afsæt i priser på de nærmeste gader og kvarterer med ejerlejligheder og sammenlignelige gader og kvarterer længere væk fra Mjølnerparken.

4

MEDIEANALYSE

4 MEDIEANALYSE

Dette kapitel indeholder hovedresultaterne af en analyse af medieomtalen af Mjølnerparken. Medieanalysen er baseret på infomedia-søgning af skriftlige artikler i en periode på et år. Mediemålingen af Mjølnerparken er sket i perioden 19.05.19 – 20.05.20, og er afsluttet samme dag, som vi tilendebrogte vores spørgeskemaundersøgelse i området. Hvor det forestående salg af to blokke i Mjølnerparken fylder en del i medieomtalen, så er den omfattende omtale af den retssag, som beboere har anlagt mod Staten ikke med i medieanalysen, da dette først skete i slutningen af maj 2020, og altså umiddelbart efter medieanalysens periode.

Medieklippene i analysen er inddelt i tre vurderingskategorier: 1. Negative. Dvs. medieklip, hvor portrætteringen af boligområdet er ubetinget negativt. 2. Positivt. Dvs. medieklip, hvor omtalen er ubetinget positiv, samt 3. Ambivalent, hvor boligområdet hverken har et ubetinget negativt eller ubetinget positivt perspektiv. Der har været foretaget en tematisk gennemgang af alle medieklip fordelt på konkrete begivenheder, omtale af udviklingsplanerne/projekterne og andet. Derudover består analysen af en optælling af, hvor mange gange området nævnes sammen med begrebet 'ghetto'. Det skal pointeres, at der ikke har været tale om en dybdegående kvalitativ analyse. Alle medieklip er blevet screenet, men ikke læst grundigt.

Et landskendt fænomen

Medieanalysen viser, at Mjølnerparken nævnes i i alt 260 medieklip i perioden. Langt størstedelen af omtalen er i de nationale medier, idet der er 133 medieklip fra landsdækkende dagblade, 106 klip fra regionale og lokale dagblade, og kun 21 avisclip fra lokale ugeaviser. Sammenlignet med områder som Gellerupparken og Vollsmose har Mjølnerparken ikke nær så meget medieomtale, men til gengæld er en højere andel af omtalen i landsdækkende medier.

I de landsdækkende medier er det hovedsageligt Berlingske, Information og Politiken, der omtaler Mjølnerparken med henholdsvis 26, 26 og 22 medieklip. Der er mange forskellige

Faktaboks: Mediekategorier i analysen

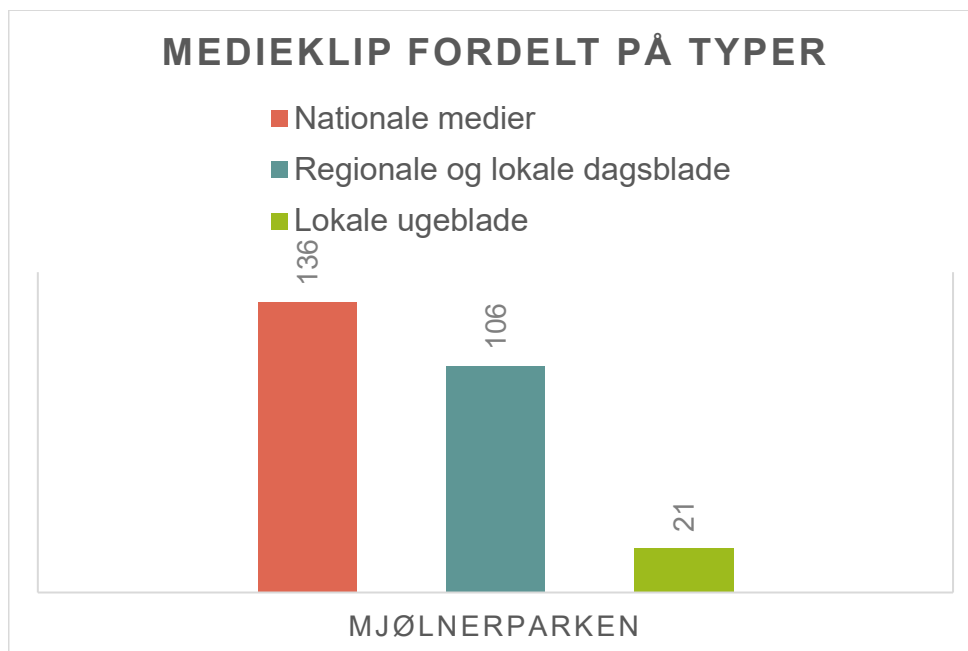
Medieanalysen benytter Infomedias mediekategorisering, som er:

1. kategori: De nationale medier betegner landsdækkende aviser, bl.a. Information, Politiken, Jyllands-Posten, Berlingske, B.T., Ekstra Bladet, Kristeligt Dagblad, Licitationen – Byggeriets Dagblad og Weekendavisen.

2. kategori: De regionale og lokale dagblade og aviser er karakteriseret ved at dække et større regionalt område. Fx Frederiksborg Amtsavis, Fyens Stiftstidende, Jyske Vestkysten, Århus Stiftstidende. Medierne trækker også indhold fra de samme mediebrancher fx Ritzau eller har samarbejde på tværs, som det f.eks. er tilfældet med mediekoncernen Jysk-Fynske Medier. Det betyder, at den samme historie kan optræde i flere medier og derved opnår en national karakter.

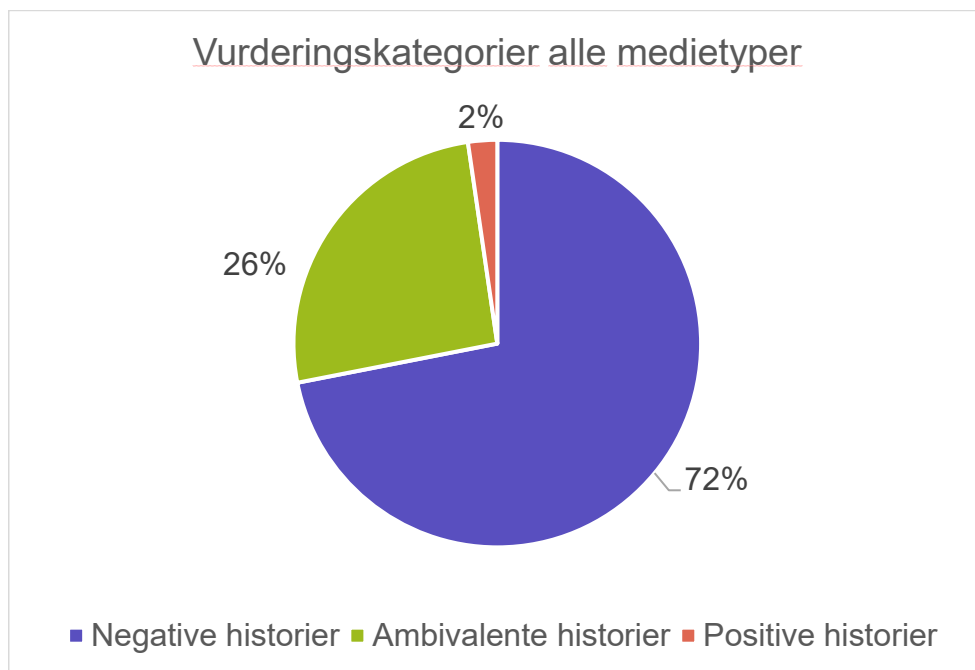
3. kategori: Lokale ugeaviser dækker mindre geografiske områder og udkommer kun ugentligt. I modsætning til nationale og regionale medier er de lokale ugeblade ofte bemandet af en lokal redaktion, som dækker alle stofområder.

regionale og lokale dagblade, som omtaler Mjølnerparken. Såfremt B.T.Metro, B.T.Metro København og B.T.Metro Danmark lægges sammen, er dette den hyppigste (20 klip), og disse tre aviser bringer også ofte den samme historie. Dernæst er det andre sjældenske dagblade, som omtaler Mjølnerparken, fx Dagbladet Roskilde, Dagbladet Køge, Dagbladet Ringsted med henholdsvis, 9, 8 og 8 klip. Også i disse forskellige dagblade bringes identiske historier. Hvad angår lokale ugeaviser er det primært Nørrebro Nordvest bladet, som omtaler Mjølnerparken (13 medieklip ud af 21).

Figur 14. Viser at det primært er nationale medier, der omtaler Mjølnerparken. Over halvdelen af de samlede medieklip om Mjølnerparken i perioden (136 ud af de 260) var således i nationale medier, mens 106 var i regionale medier og kun 21 i lokalaviser

Ser vi på, hvordan medieomtalen er vinklet, er den negative omtale klart dominerende med 187 artikler, som er ubetinget negative, svarende til 72% af Mjølnerparkens samlede omtale i perioden. Omvendt kan kun 6 artikler svarende til 2% betegnes som ubetinget positive omtaler, mens 67 svarende 26 % kan karakteriseres som ambivalente. I alt 99 artikler, svarende til 38 %, nævner ordet 'ghetto'. Dette ligger på niveau med et område som eksempelvis Bispehaven, mens de områder der har flere medieomtaler – f.eks. Gellerupparken og Vollsmose – også har en større andel positive omtaler og en lavere andel omtaler, hvor ordet ghetto indgår. Dette peger på, at Mjølnerparken er et landskendt fænomen, der primært omtales i landsdækkende dagblade i forbindelse med negative historier relateret til ordet ghetto. Mange artikler handler om kriminalitet og uro, men også om konflikter relateret til den fremtidige omdannelse af Mjølnerparken grundet ghettopakken, herunder særligt det forestående salg af to boligblokke og dets konsekvenser for beboerne. I disse omtaler er der mange forskellige vinkler og aktører i spil.

Figur 15. Viser fordelingen af negative, ambivalente og positive historier i samtlige medier fordelt på 12 mdr.

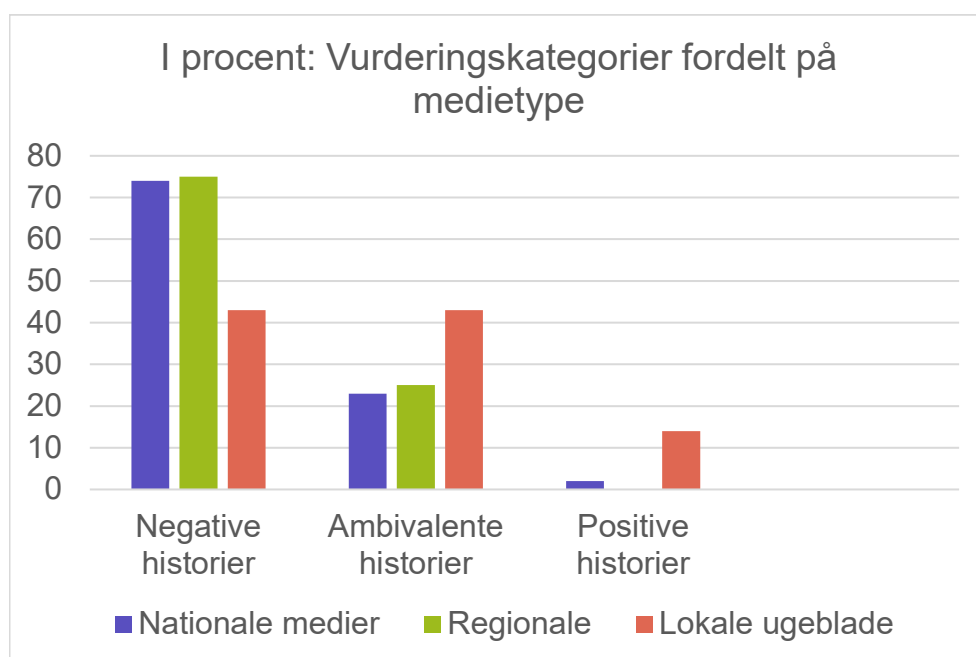
Portrætteres som hjemsted for bander

Den negative omtale af Mjølnerparken har typisk fokus på uro, eksplosioner og bandekriminalitet. Mjølnerparken portrætteres således ofte som hjemsted for bandekriminalitet – særligt Brothas. Eksempelvis i Berlingske d. 28.09.19, som trods forsøg på også at nævne områdets lovlydige borgere, fastslår det uafvendelige i stedets bandeproblemer: *"Vagtværn med våben. Og ja, det handler om Mjølnerparken, hvor mange gode kræfter forsøger at gøre livet lettere for de altovervejende lovlydige borgere, men hvor problemer med bander altid dukker op igen, ligesom hammeren Mjølner altid vender tilbage til Thors hånd."*

Derudover omtales Mjølnerparken i lighed med andre landskendte ghettoområder som eksempelvis Vollsmose, som et notorisk negativt sammenligningsgrundlag, dvs. noget andre boligområder IKKE ønsker at være. Denne type omtaler kommer typisk i forbindelse med udgivelsen af den opdaterede ghetto-liste, hvor repræsentanter for forskellige boligområder gør en dyd ud af, at deres område på ingen måde kan sammenlignes med et sted som Mjølnerparken. Eksempelvis i Dagbladet Struer d. 03.12.19, hvor det lyder: *"Nok var der udfordringer i boligområdet. Men at blive slået i hartkorn med områder som Vollsmose, Tingbjerg og Mjølnerparken var alligevel hård kost."* Eller i Fredericia dagblad, d. 08.12.19, hvor Mjølnerparken ligeledes fremstilles som en arketypisk, farlig ghetto: *"Nogle tror stadig, at det er et farligt område med kriminalitet, men det er det ikke. Det her er hverken Mjølnerparken eller Vollsmose."*

De ganske få positive historier er hovedsagelig fortællinger om positiv byudvikling, pengepuljer til nye projekter og lignende, mens de ambivalente historier gerne omhandler en positiv fortælling med en negativ baggrund. Det kan for eksempel være en bogudgivelse med gode historier fra 'ghettoerne', der skal gøre op med det negative omdømme ("Bog: 37 fortællinger om livet i » ghettoen «"), eller fortællingen om 'en tidligere rod' fra Mjølnerparken, som nu har arbejdet sig ud af ghettoen og driver en blomstrende virksomhed. Her er historierne ganske vist positivt vinklet, men kan alligevel bidrage til at forstærke opfattelsen af området som problematisk, idet afsættet for den positive historie er områdets eller beboernes problemer.

Ser vi på, hvordan omtalen fordeler sig på forskellige medietyper, så har de lokale ugeblade en væsentligt højere andel positive og ambivalente historier end i de regionale og nationale medier. Lokale ugeaviser har eksempelvis positive historier om gode initiativer i området for børn og unge, såsom gratis gadefodboldtræning for piger i Mjølnerparken, eller kommunale udviklingsprojekter og anlægsprojekter i Mjølnerparken. Her findes også ambivalente historier om f.eks. fodboldklubben Nørrebro United, der oplever pladsmangel til de mange fodboldinteresserede, og derfor ser en tendens til, at de med stærkest familieopbakning får de fleste af holdpladserne, og udsatte udebliver fra foreningslivet. Omvendt er langt størsteparten af de nationale og regionale medieomtaler overvejende negativt vinklede og fokuserer i langt højere grad på bandekonflikter, bombeeksplosioner og ghettolisten. Her optræder Mjølnerparken i artikler med overskrifter som: "28 boligområder opfylder ghettokriterier", "Advarsel om københavnsk bandekrig flourer på internettet", "Våbnene er derude", "Bevæbnede bander stopper og tjekker Nørrebro-borgere", "Hvilket ben vil du skydes i?", "Restauratør bortført af bande". Også konflikter omkring salget af dele af Mjølnerparken genererer meget omtale, som typisk er vinklet enten negativt eller ambivalent med fokus på konflikten mellem beboerne og boligselskabet og kritik af salget af gode billige boliger i København. Hvor omdannelserne i eksempelvis Gellerupparken genererer positiv medieomtale, har mediedækningen af omdannelserne i Mjølnerparken altså et væsentligt mere negativt fokus på konflikt og problemer.

Figur 16. Viser fordelingen af negative, ambivalente og positive historier fordelt på mediekategori i procent på henholdsvis nationale medier (blå), regionale og lokale dagsmedier (grøn) og lokale ugeblade (rød).

KONKLUSION

5 KONKLUSION

Denne rapport har fokus på Mjølnerparken, og den er en del af en større følgeevaluering, der i en periode på 10 år undersøger udviklingen i 15 udsatte boligområder i Danmark. De aktuelle undersøgelser er tænkt som en baseline-undersøgelse, der kortlægger forholdene i boligområderne før de planlagte fysiske omdannelser iværksættes. I Mjølnerparken bygger udviklingsplanen oven på en fysisk helhedsplan vedtaget i 2015, der involverer en lang række fysiske omdannelser: Etablering af nye tagboliger og ungdomsboliger i infill-byggeri, nedrivninger, omdannelse og renovering af eksisterende boliger, bearbejdning af facader, opgradering af friarealer, ny infrastruktur og handelsgade, samt planer om nyt kvarterhus og fællesfaciliteter samt flytning af daginstitution. Desuden har etableringen af de to nærliggende byrum Superkilen og Mimersparken i 2012 allerede haft betydning for Mjølnerparken.

Modsat de fleste andre boligområder på den hårde ghettoliste ligger Mjølnerparken i en bymæssig kontekst med høj befolkningstæthed og meget byliv. Mjølnerparkens skiller sig imidlertid ud fra den omgivende by på en række måder. Karrestrukturen afspejler ganske vist bystrukturen i den omgivende bydel, men bygningernes arkitektoniske kvaliteter er ikke på niveau med nabobebbyggelsernes, og rummene mellem de fire karreer er drastisk forskellige fra Nørrebros traditionelle gaderum og inviterer ikke til trafik på tværs af boligområdet. Medvirkende hertil er, at parkeringsarealerne vest for Mjølnerparken og børneinstitutionerne øst for bebyggelsen virker som barrierer mod henholdsvis Mimersparken og Superkilen. Mjølnerparkens 'gadefacader' er endvidere af privat karakter, og flere steder virker de afvisende med slugter ned til høje kælderrum og afblændede døre.

Bylivsregistreringerne viser dog, at mange mennesker – både beboere og folk udefra – færdes omkring Mjølnerparkens fire karreer. Det er primært beboere, som begiver sig ind i gårdrummene og benytter den sti der går igennem dem, men en del udefrakommende færdes alligevel i kanten af området, enten fordi de har praktiske ærinder, som f.eks. at hente børn i daginstitutionen, eller de bruger stierne mellem blokkene som gennemgang mellem de rekreative områder i Superkilen og Mimersparken. Særligt ud mod Superkilen er der et flow af mange mennesker, mens Mimersparken i højere grad – blandt både beboere og udefrakommende – opfattes som Mjølnerparkens baghave. Parkeringspladsen mellem Mjølnerparken og Mimersparken er for nogen omgærdet af en vis utryghed, som hænger sammen med skyderier for flere år siden.

Selvom Mjølnerparken ikke ligger fysisk isoleret eller afskåret fra omgivelserne på samme måde som mange andre udsatte boligområder opleves Mjølnerparken udefra alligevel som en enklave. Dels færdes de fleste udefrakommende primært i kanten af området, dels fortæller også nogle af de beboere fra det omkringliggende Nørrebro, der færdes i området, at der knytter sig en særlig opmærksomhed til Mjølnerparken – man er en smule mere på vagt, når man går derind. Det er ikke kun fysisk, at Mjølnerparken kan opleves som en enklave, men også i høj grad socialt. Nytilflyttede studerende fortæller således, at de ikke rigtig føler sig som en del af fællesskabet – ligesom nogle af dem ikke tør klage, når de oplever noget ubehageligt som eksempelvis hashrygning i opgangen. Der er samtidig en oplevelse af, at boligforeningen alligevel ikke rigtigt håndterer sådanne klager og konflikter. Omvendt oplever de beboere, som har boet i området længe, et stærkt fællesskab og naboskab, hvor man

står sammen og hjælper hinanden. Det er også særligt disse beboere, som færdes i hele boligområdet og benytter stien på tværs gennem de 4 gårde. Der tegner sig således to ret forskellige perspektiver på området set fra henholdsvis udefrakommende og nyttilflyttede på den ene side – og indefra for beboere, der har boet der længe, på den anden.

Den aktuelle situation med frasalg af Mjølnerparkens to midterste karreer har ifølge nogle beboere forstærket det indbyrdes sammenhold, fordi man har fået 'en fælles fjende'. I løbet af feltstudierne blev det klart, at en del beboere følte et stærkt behov for 'at tale området op' i lyset af, hvad der af mange opfattes som en trussel udefra. Hvor en del udefrakommende forbinder Mjølnerparken med utryghed og kriminalitet, understreger de fleste beboere – særligt dem der har boet der længe – at det snarere er planerne om frasalg og fraflytning, der skaber utryghed. De oplever, at området er blevet bedre og tryggere i de senere år, og sammenligner her især med bandeskyderierne i 2017. De kriminelle aktiviteter som fortsat måtte findes i området er ikke noget, der angår dem eller gør dem utrygge, understreger de. Dog fortæller nogle familier om bekymring for, hvordan det kan påvirke særligt deres drenge at vokse op i området. De udefrakommende, som har deres daglige gang omkring Mjølnerparken, oplever typisk også, at området er blevet tryggere de senere år. Nogle er dog samtidig bekymrede over den gentrificering af ydre Nørrebro, som er i færd med at gøre bydelen mere pæn, poleret og eksklusiv.

Medieanalysen illustrerer dog, at pressens omtale fortsat er domineret af negativt vinklede historier om Mjølnerparken som hjemsted for bandekonflikter, kriminalitet og uro. En høj andel af omtalerne er i nationale medier, hvor Mjølnerparken i lighed med andre landskendte ghettoområder som fx Vollsmose, omtales som en arketypisk ghetto, dvs. noget andre boligområder IKKE ønsker at være. Selvom de fleste både beboere og udefrakommende oplever, at områdets omdømme enten er uforandret eller blevet bedre, er der fortsat blandt beboerne udbredt frustration over, hvad der opleves som mediernes overdrivelser og omverdens fordomme. Flere fortæller om at føle sig stemplet af omverden alene på grund af adressen i Mjølnerparken, og for nogle er både det dårlige omdømme, men også de forestående forandringer medvirkende til, at man ikke vil blive boende i området.

Udviklingsplanen og Bo-Vitas tilbud om frivillig fraflytning deler her i høj grad beboerne. Nogle har hurtigt taget imod tilbuddet og set det som en anledning til at komme videre og starte på en frisk et nyt sted, mens de, der takker nej – dvs. hovedparten af de interviewede – er dybt skeptiske over for planerne. Udviklingsplanen har således givet anledning til en udtalt konflikt mellem Bo-Vita og beboerne, hvor mange beboere fortæller om fuldstændigt at have mistet tilliden til boligorganisationen, idet de føler at deres tilslutning til helhedsplanen er blevet misbrugt til at sælge blokkene og presse beboere ud af området. Der er spekulationer om boligorganisationens egentlig økonomiske motiver for frasalget, og en gruppe af beboerne i Mjølnerparken har desuden lagt sag an mod Staten, hvor de anklager parallelsamfundslovgivningen for at være diskriminerende. Nogle afventer således, hvad der kommer ud af dette, og forstiller sig ikke, at planerne kan føres ud i livet. Alligevel præger den gradvise udflytning allerede området, idet de tomme boliger minder beboerne om den usikre fremtid, ligesom nogle oplever en faldende varetagelse og omhu for stedet, med mere skrald og slitage, fordi folk ikke ved, hvordan deres fremtid i Mjølnerparken ser ud. Spørgsmålet om frasalg og fraflytning overskygger fuldstændigt de øvrige forandringstiltag i området, som derfor optager de færreste beboere. Aflukningen af gårdene er de fleste dog bekendte med, og her er der delte meninger – hvor særligt dem, der har boet i Mjølnerparken længe, er skeptiske, mens nogle beboere mener, at det vil fremme trygheden i området.

Opmærksomhedspunkter:

Beboernes tillid til og samarbejde med Bo-Vita er aktuelt stærkt udfordret og det er helt afgørende, at der fremadrettet arbejdes konstruktivt med inddragelse, kommunikation og information til alle beboergrupper.

Det er for tidligt at konkludere, hvem der fraflytter boligområdet som følge af udviklingsplanens frasalg og genhusningsproces, men der er tegn på, at det i første omgang særligt er de mere ressourcestærke beboergrupper, som flytter. Det er værd at følge denne udvikling nøje og overveje hvordan den evt. kan ændres.

Den aktuelle oplevelse af en limbo-tilstand, hvor området forfalder og boliger står tomme, er måske svær at undgå, men det er centralt at være opmærksom på, hvor længe denne periode vil vare, og om det evt. kan få betydning for, hvem der vil blive boende i området, både blandt eksisterende og nyttilflyttede beboere.

Mjølnerparkens centrale bymæssige beliggenhed rummer både potentialer og risici. Den centrale beliggenhed gør det nemmere at tiltrække nye og ressourcestærke beboere til Mjølnerparken end de fleste andre boligområder, men der vil i fremtidige evalueringer rettes opmærksomhed på, om den igangværende gentrificering af ydre Nørrebro – herunder Mjølnerparken – reelt også kommer de oprindelige beboere til gode.

Det store flow af mennesker i de nærliggende byområder giver gode muligheder for at skabe udadvendte funktioner, som kan tiltrække forskellige mennesker. Dog kan den planlagte handelsgade ud til Mimersparken vanskeliggøres af den utryghed dette område er forbundet med, ligesom de infrastrukturelle forbindelser er afgørende for, at dette bliver en naturlig rute.

Når nye beboere flytter ind, dels i renoverede boliger i Mjølnerparken, dels i de to frasolgte blokke, bør der være særlig opmærksomhed på, hvordan forholdet mellem eksisterende og nyttilflyttede beboere kan understøttes.

Mjølnerparken huser aktuelt et seniorbofællesskab, som spiller en vigtig rolle i stedets sociale liv, hvilket i andre boligområder overvejes som en model til at tiltrække nye og ressourcestærke beboere. Seniorbofællesskabet ligger dog i én af de karreer som sælges, og bofællesskabet skal genhuses i nabokomplekset på Hothers Plads. Fremtidige evalueringer vil vise, hvorvidt og hvordan bofællesskabet kan forblive en del af Mjølnerparken fremover og med hvilke konsekvenser.

The background of the page is decorated with a pattern of thin, dark blue wavy lines that flow across the entire surface. In the upper center, there is a solid dark blue circle containing the white number '6'.

6

KILDER

Arkitektskolen Aarhus (2019): *Værdisætning af socialt udsatte almene boligområder - Arkitektonisk Kulturarv i Mjølnerparken.*

Bo-Vita (2019): Den fysiske helhedsplan – Renovering og Udvikling af Mjølnerparken.

Københavns Kommune (2015): Helhedsplan for Mjølnerparken – Bilag 1.

Landsbyggefonden (2017): Strategisk samarbejdsaftale om boligsocial indsats for Mjølnerparken.

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen (2019): Udviklingsplan for Mjølnerparken.

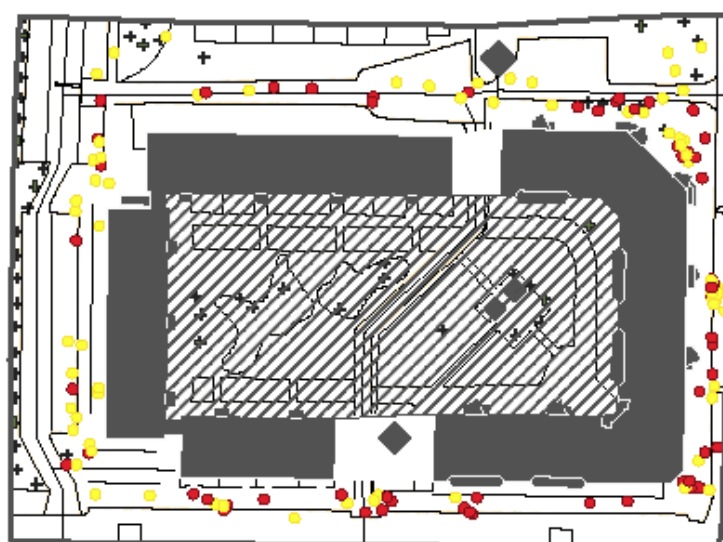
The background of the page is decorated with a pattern of thin, dark blue wavy lines that flow across the entire surface. In the center, there is a solid dark blue circle containing the white number 6.

6

BILAG

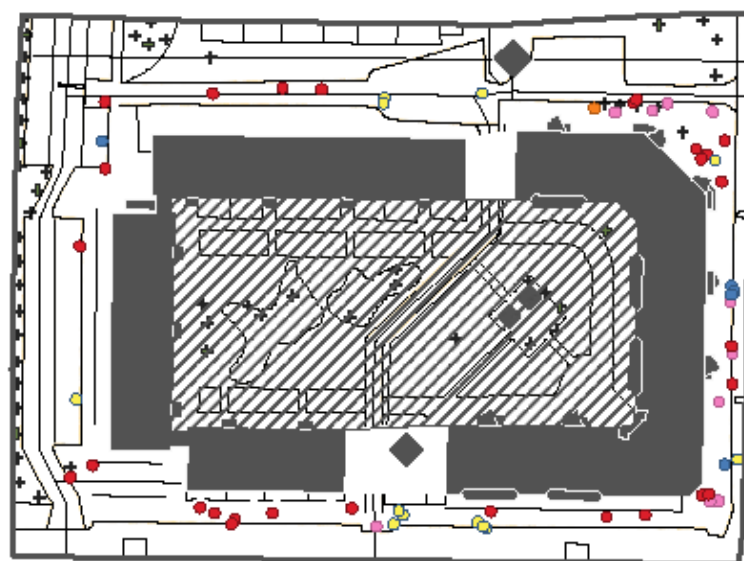
BILAG 1: BYLIVSREGISTRERINGER

Område 1 (side 27)

- Udefrakommende [56]
- Bor i Mjølnerparken [68]

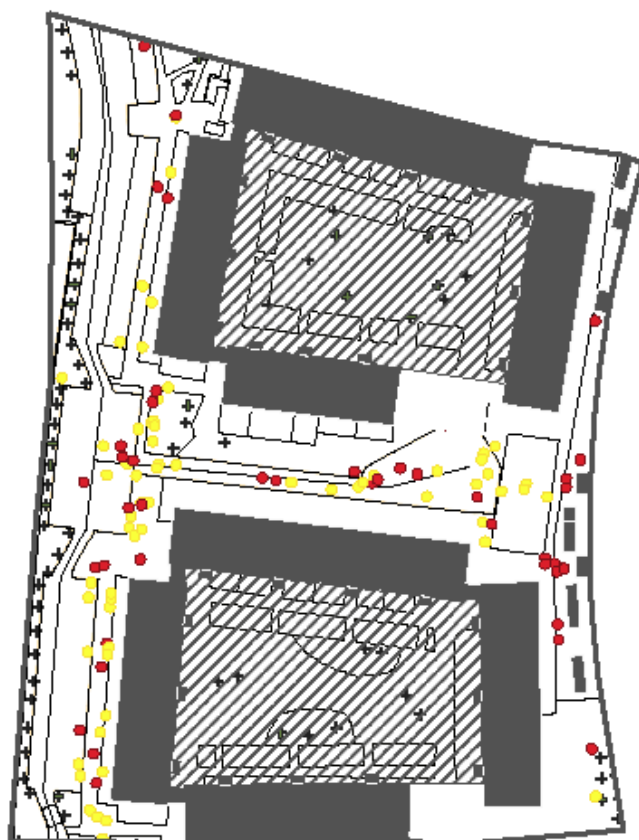

Udefrakommende ærinde [56]

● Transporterer/passerer igennem [28]	● Fritid/rekreation [12]
● Arbejder i området [10]	● Praktiske gøremål [5]
	● Andet [1]

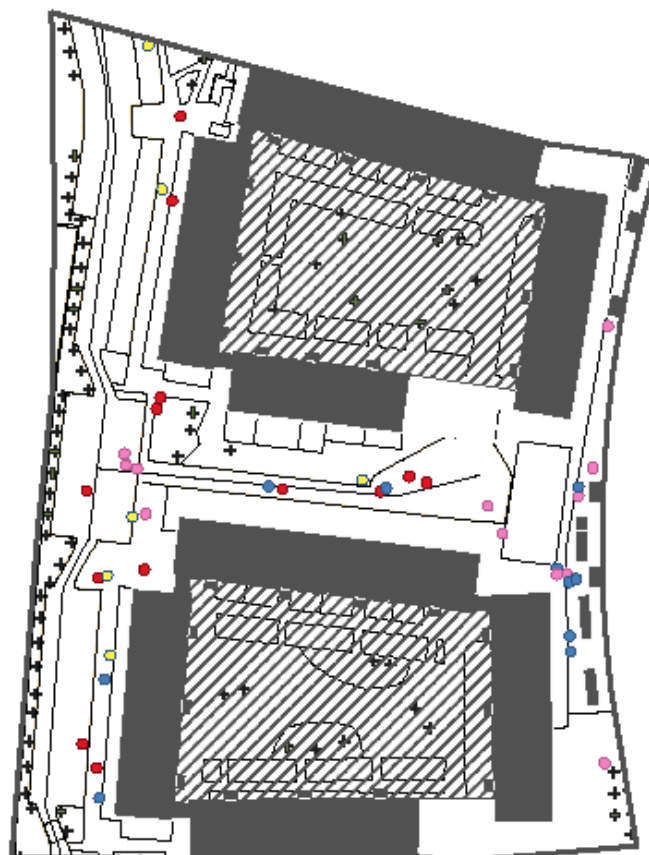

- Udefrakommende [44]
- Bor i Mjølnerparken [63]

0 25 50 m

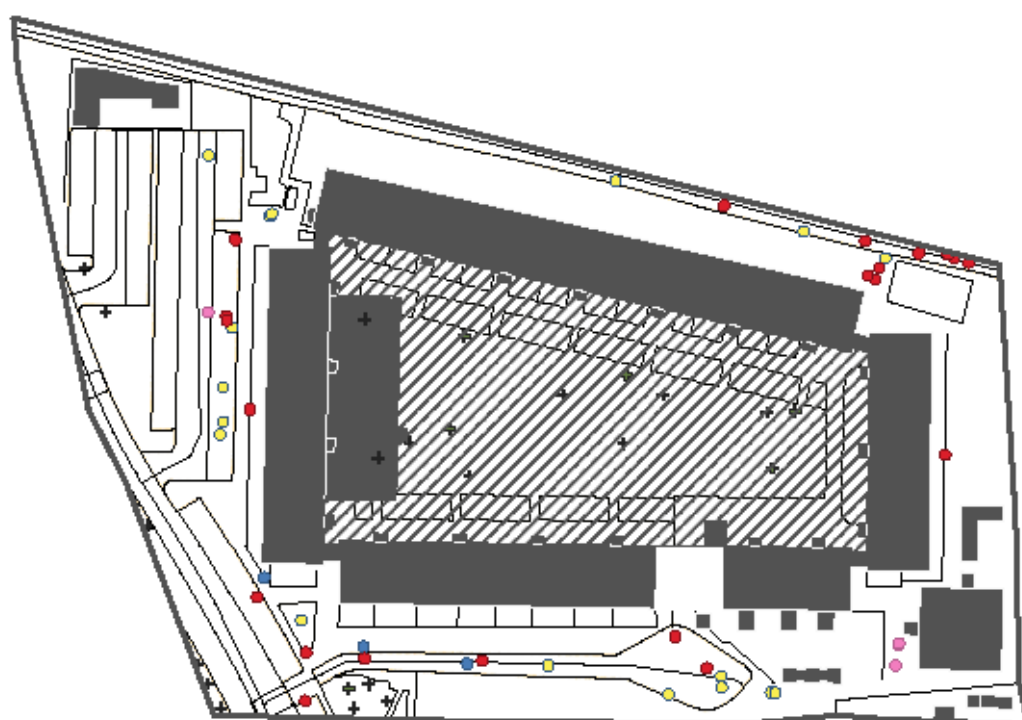

Udefrakommende ærinde [44]

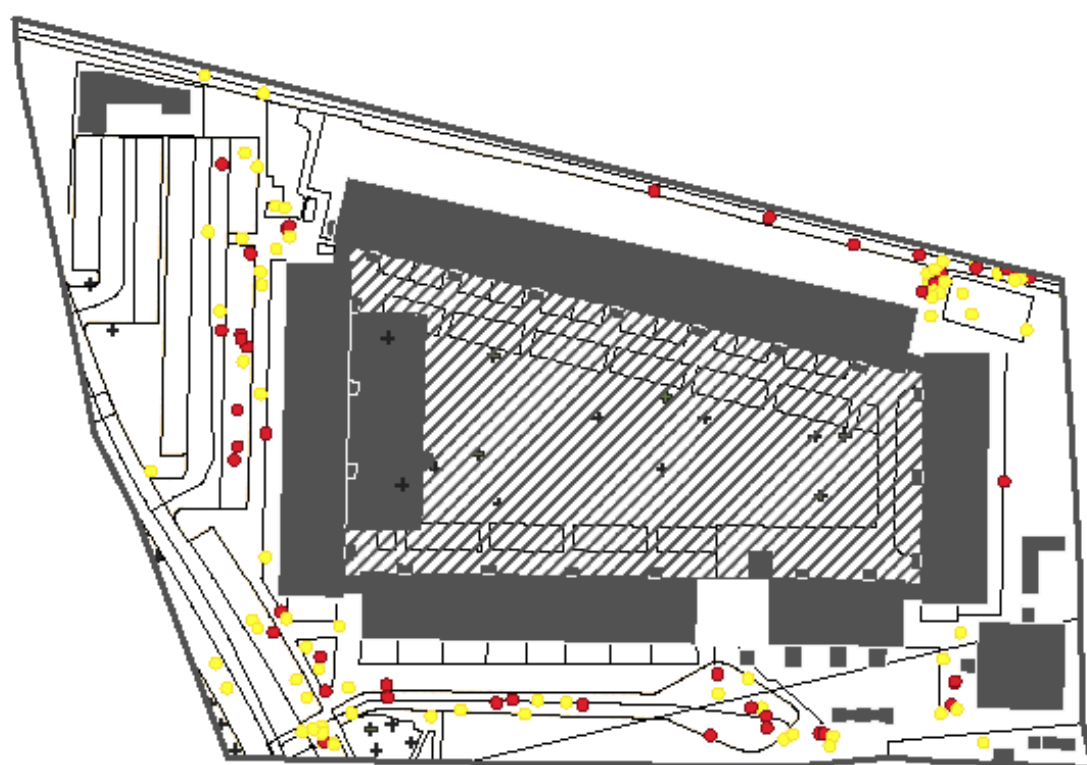
• Transporterer/passerer igennem [15]	• Fritid/rekreation [6]
• Arbejder i området [13]	• Praktiske gøremål [10]
	• Andet [0]

Udefrakommende ærinde [45]	● Fritid/rekreation [17]
● Transporterer/passerer igennem [21]	● Praktiske gøremål [3]
● Arbejder i området [4]	● Andet [0]

0 25 50 m

- Udefrakommende [45]
- Bor i Mjølnerparken [70]

BILAG 2: BILLEDEDOKUMENTATION

I forbindelse med baselineundersøgelserne er der udvalgte steder i bydelen lavet fotoregistreringer. Stederne er primært valgt, da de ifølge aktuelle udviklingsplaner vil blive genstand for omfattende fysiske omdannelser i de kommende år. Ved fremtidige runder i følge-evalueringen vil nye fotos blive taget de samme steder for at få de rumlige forandringer dokumenteret, men også som grundlag for rumlige analyser af de gennemførte forandringer.

1

2

3

4

5

6

7

8

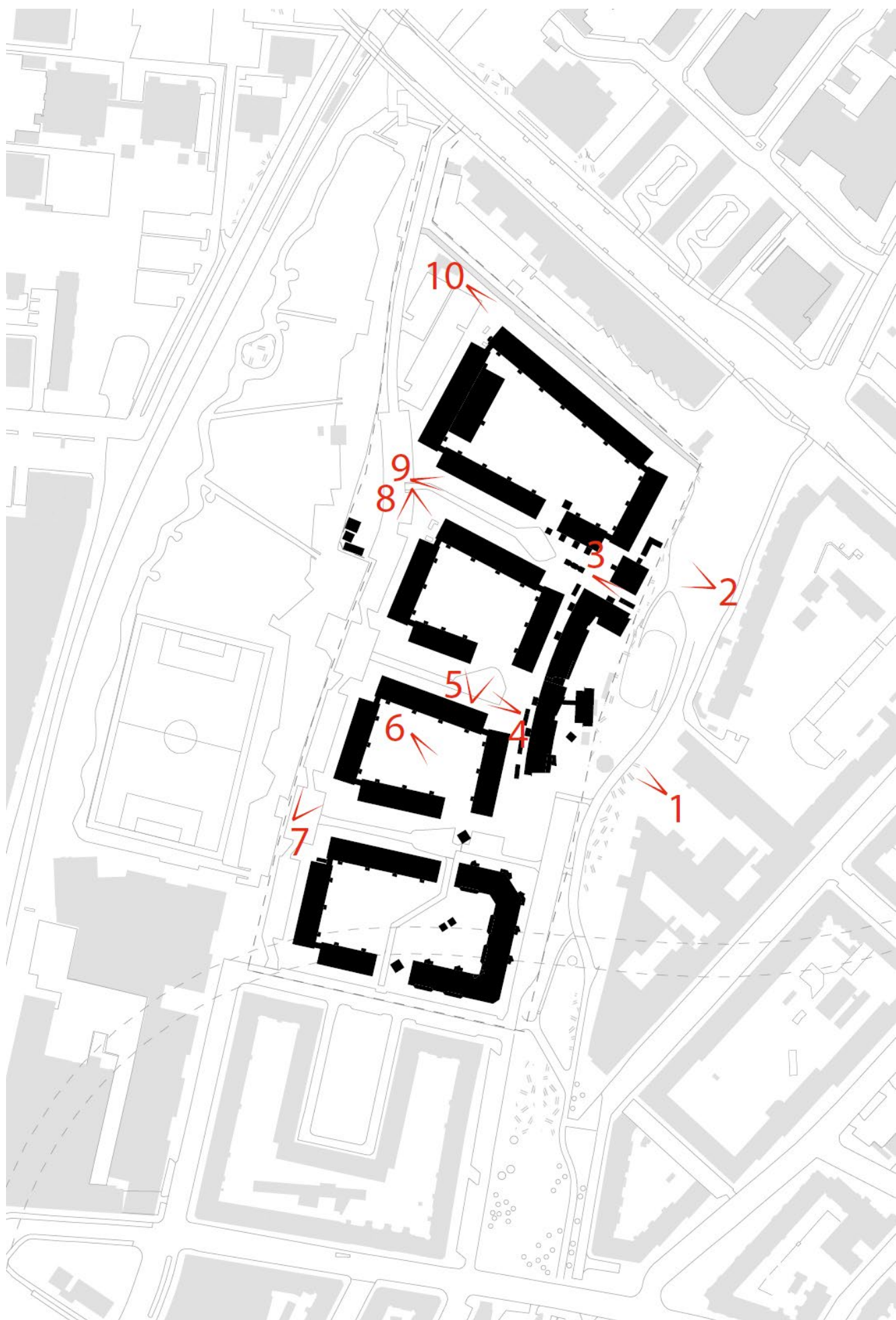

9

10

ⁱ For yderligere beskrivelser af det metodiske og tidsmæssige samspil mellem følgeevalueringens fysiske og sociale spor – se publikationen *Følgeevaluering af omdannelse af de 15 hårde ghettos – Et fysisk og et socialt spor* (VIVE og SBI/BUILD 2020).

ⁱⁱ Ud over at være baseret på planer for Mjølnerparken og andet skriftligt materiale bygger beskrivelserne på kvalitative interviews gennemført i 2020 med nøglepersoner i Bo-Vita, lokale ejendomsmæglere, rådgivere, boligsociale medarbejdere samt udvalgte nøglepersoner fra det interne og det omgivende civilsamfund.

ⁱⁱⁱ Tallene stammer fra Udviklingsplan for Mjølnerparken, maj 2019.

^{iv} Tallene er fra de årlige ghettolister, der bliver udgivet hvert år d. 1. december af Trafik- og Boligministeriet. Listerne fra 2016-2019 er tilgængelige på Trafik- og Boligministeriets hjemmeside www.trafikministeriet.dk. Tallene fra ghettolisterne før 2016 er hentet fra BL's rapport De 16 "hårdeste ghettoområder" (2018).

Det er værd at bemærke, at nogle af kriterierne, deres grænseværdier samt måden at opgøre dem på er blevet ændret under vejs. Indtil 2017 har grænseværdien for andelen af dømt/kriminelle ligget på 2,7 %. I 2017 blev kriteriet ændret, så andelen af beboere, der er dømt for brud på straffe- og våbenloven samt loven for euforiserende stoffer, ikke må være mere end tre gange større end landsgennemsnittet over to år. Fra 2018 og frem har kriteriet derfor været dynamisk og kan ændre sig fra år til år. Fra samme år er kriteriet for andelen af beboere med ikke-vestlig baggrund blevet sat op fra max. 50 % til max. 60 %. Til sidst medregner man ikke længere uddannelser fra indvandreres hjemland, når man opgør andelen af folk, der har grundskole som højeste uddannelse, hvilket muligvis forklarer de store ændringer i andele fra 2016 til 2017.

Mjølnerparken

Denne delrapport er skrevet som led i en større følge-evaluering, der gennemføres i 15 udsatte boligområder i Danmark i perioden 2019-2029. I den aktuelle rapport er der fokus på Mjølnerparken, og den beskriver resultaterne af den første af i alt fire ensartede undersøgelser, der vil finde sted i boligområdet i de kommende ti år.

Det er således formålet løbende at kortlægge den fysiske udvikling og dens indvirkning på det levede liv i Mjølnerparken. Der vil blive gennemført omfattende strukturelle omdannelser i Mjølnerparken, og to ud af fire boligkarreer vil blive frasolgt til en privat investor.

I de kommende års undersøgelser vil der blive sat fokus på, hvordan de ændrede forhold spiller ind på beboersammensætningen og på hverdagslivet i bydelen. Det vil endvidere blive sat fokus på effekten af de bystrategiske omdannelser, der gennemføres med henblik på at integrere Mjølnerparken i den omgivende by, og det vil blive undersøgt, hvordan de ændrede forhold spiller ind på Mjølnerparkens omdømme.